

13
(1435)-son
27-mart
2020

Xabar

ERURSEN SHOH, AGAR OGOHSEN SEN
AGAR OGOHSEN SEN, SHOHSEN SEN

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI AXBOROT TEKNOLOGIYALARI VA KOMMUNIKATSIYALARINI RIVOJLANTIRISH VAZIRLIGI NASHRI

1992-yil martdan chiqa boshlagan www.xabar.uz

УШБУ СОНДА:

ҲАРАКАТЛАР СТРАТЕГИЯСИ

Аҳоли ва иқтисодиёт тармоқларини қўллаб-қувватлаш чоралари белгиланди **2-бет**

ЙЎҚЛОВ

Вазир "Хабар"дан хабар олди **3-бет**

КОРОНАВИРУС, КАРАНТИН, ИНТЕРНЕТ ВА ПОЧТА

АКТ вазири ўринбосари брифингда саволларга жавоб берди **4-бет**

ОБРАЗОВАНИЕ

Кўндalik pomoжет не прерывать учебный процесс на карантине **6-бет**

Улугбек ЖИЯНОВ:

Динимиз ҳам, қадриятларимиз ҳам покликка чорлайди **7-бет**

1 АПРЕЛДАН НИМАЛАР ЎЗГАРАДИ?

Шу санадан кучга кирадиган ҳужжатлар ва бошқа муҳим янгиликлар шарҳи **9-бет**

МАСЛАХАТ

Telegram, WhatsApp ва Viber: Профилларимизни янги телефон рақамимизга қандай ўтказамиз? **16-бет**

КОРОНАВИРУС ҲАҚИДА

(Сўнги маълумотлар
(26.03.2020, 14:00):

Жаҳонда

Насалланганлар — 472 109
Вафот этганлар — 21 308
Соғайиб кетганлар — 114 870

Ўзбекистонда

Насалланганлар — 65

Манба: gisanddata.maps.arcgis.com, УаР, ССВ

“Бир миллион дастурчи” лойиҳаси доирасида

51 НАФАР ИШТИРОКЧИ НАНОДИПЛОМНИ ҚЎЛГА КИРИТИШИ МУМКИН

NANODEGREE GRANTS

IT PARK
START local & GO global

</10^6>
ONE MILLION O'ZBEK DASTURCHILAR
ONE MILLION UZBEK CODERS

ҚУЛАЙЛИК

UZTELECOM БИР ҚАТОР ТАЪЛИМ ВА ОАВ САЙТЛАРИДАН ҲАМДА ФЙДАЛАНИШНИ БЕПУЛ ҚИЛДИ

Коронавирус тарқалишига қарши кураш бўйича амалга оширилаётган ишлар доирасида “Ўзбектелеком” АК ўзининг симли интернет ва мобил алоқаси (“ЎзМобайл” филиали) абонентлари учун карантин даврида қатор оммавий ахборот воситалари сайтлари ҳамда таълим манбаларидан бепул фойдаланишни йўлга қўйди.

Simli Internet va mobil aloqa abonentlari uchun OAV saytlari hamda ta'lim manbalaridan

БЕПУЛ ФОЙДАЛАНИШ
ИМКОНINI TAQDIM ETAMIZ

SHARHODER ZiyONET XIZMATI UCHUN

1003 TELEFON RAQAMIDA
QARSHI HAQ QILMAYDI

UZTELECOM
U'ZBOKISTON RESPUBLIKASI

Jumadan
umagacha

➤ **Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 20 март куни Қозоғистон Республикасининг Биринчи Президенти – Элбоши Нурсултон Назарбоев билан телефон орқали мулоқот қилди. Сўхбат аввалида икки мамлакат етакчилари бир-бирларини ҳамда қардош Ўзбекистон ва Қозоғистон халқларини яқинлашиб келаётган баҳор, яшариш ва янгилашни байрами – Наврўз билан самимий қутладилар. Мулоқот чоғида икки томонлама муносабатларнинг долзарб жиҳатлари ҳам қўриб чиқилди, минтақавий ҳамкорлик ва халқаро аҳамиятга молик масалалар юзасидан фикр алмашилди.**

➤ **Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 21 март куни Ўзбекистон халқига Наврўз табригини йўллади.**

➤ **Наврўз байрами муносабати билан Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев номига Туркменистон Президенти Гурбангули Берdimухамедов, Қозоғистон Республикаси Президенти Қосим-Жомарт Тоқаев, Тожикистон Республикаси Президенти Эмомали Раҳмон, Қирғизистон Республикаси Президенти Сооронбай Жээнбеков, Озарбайжон Республикаси Президенти Илҳом Алиев, Кавказ мусулмонлари идораси раиси шайхулисом Оллохшукур Пошхонова, АҚШ Президенти Доналд Трамп, Хитой Халқ Республикаси Раиси Си Цзинпин ва бошқа кўплаб давлат ҳамда жамаот арбобларидан қутловлар келди. Қутловлар келиши давом этмоқда.**

➤ **Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёев 23 март куни Покистон Президенти Ориф Алвий ва Бош вазири Имрон Хонни ушбу мамлакатнинг миллий байрами — Покистон куни билан, 26 март куни Бангладеш Халқ Республикаси Президенти Абдул Ҳамид ва Бош вазири Шайх Ҳасина Вазедни Бангладеш мустақиллиги куни билан муборакбод этди.**

➤ **2020 йил 24 март куни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг учинчи ялпи мажлиси видеоконференцалоқа шаклида ўтказилди. Парламент юқори палатасининг учинчи ялпи мажлисида 7та масала қўриб чиқилди, шу жумладан, 5та қонун маъқулланди.**

➤ **Матбуотда Ўзбекистон Республикаси Президенти имзоланган "Тошкент шаҳрида рақамли технологияларни кенг жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарор ҳамда "Коронавирус пандемияси ва глобал инқироз ҳолатларининг иқтисодий тармоқларига салбий таъсирини юмшатиш бўйича биринчи навбатдаги чора-тадбирлар тўғрисида"ги фармон ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг "Коронавирус инфекциясини тарқалишига қарши қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарори эълон қилинди.**

АҲОЛИ ВА ИҚТИСОДИЁТ ТАРМОҚЛАРИНИ ҚўЛЛАБ-ҚўВВАТЛАШ ЧОРАЛАРИ БЕЛГИЛАНДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев раислигида 19 март куни коронавирус пандемиясининг аҳоли турмуш даражаси ва иқтисодий тармоқларига салбий таъсирини юмшатиш масалаларига бағишланган видеоселектор йиғилиши бўлиб ўтди.

“

Инқирозга қарши жамғарма тузилиб, таъдири 10 триллион сўм шакллантирилади.

”

– Бугунги шароитда саноат корхоналари, тадбиркорлар ва экспортёрлар биздан аниқ ва самарали чоралар кутмоқда. Шу боис иқтисодий тармоқ-китоб қилинаётган йўқотишлар ўрнини қоплаш учун захира яратиш ва макроиқтисодий барқарорликни таъминлаш ҳукуматнинг асосий вазифаси бўлиши зарур, – деди Шавкат Мирзиёев.

Бу борадаги ишларни самарали ташкил этиш мақсадида Президентимиз коронавирус пандемияси ва глобал инқирозли ҳодисаларнинг иқтисодий тармоқларига салбий таъсирини юмшатиш бўйича биринчи навбатдаги чора-тадбирлар тўғрисида фармон қабул қилди. Ҳужжатга асосан, Инқирозга қарши жамғарма тузилиб, унда 10 триллион сўм шакллантирилади.

Йиғилишда фармонда белгиланган долзарб вазифаларни амалга ошириш, пандемиянинг иқтисодий тармоқларига салбий таъсирини юмшатиш масалалари муҳокама қилинди.

Коронавирус тарқалашининг олдини олиш, шифохоналарни дори, химия ва диагностика воситалари билан таъминлаш, карантин харажатларини ўз вақтида молиялаштириш зарурлиги таъкидланди.

Ортимизда коронавирусга қарши курашиш ишларига қарий 5,5 минг нафар тиббиёт ходими жалб этилган. Уларни моддий ва маънавий қўллаб-қувватлаб, ойлик маошига қўшимча 120 фоиз устама тўлаш бўйича кўрсатмалар берилди.

Касалланганларни ўз вақтида аниқлаш ва профилактикага эътиборни кучайтириш, бунинг учун барча ҳудудий юқумли касалликлар шифохоналарини экспресс-тестлар билан таъминлаш муҳимлиги қайд этилди.

Ички ишлар вазирлиги ва Миллий гвардияга карантинга

олинган фуқаролар назоратини таъминлаш юклатилди.

Коронавирус таъсири энг юқори бўлган иқтисодий тармоқларига солиқ таътиллари ва кредит қарзлари бўйича имтиёزلар бериш, бюджет ссудалари ажратиш юзасидан вазифалар белгиланди. Масалан, меҳмонхона бизнесида 90 миллиард сўмлик, транспорт-логистика соҳасида 650 миллиард сўмлик, умумий оватланиш муассасаларида 180 миллиард сўмлик, ташқи савдо корхоналарида 3,6 триллион сўмлик кредитларни қайтариш имконияти пасаймоқда. Туристлик фирма ва меҳмонхоналар ҳар бир сайёҳ учун кунига 2-3 доллардан туризм йиғими тўлаб келмоқда. Шу боис ушбу корхоналарнинг кредит муддатларини узайтириш, туристик йиғимлар ундиришни вақтинча тўхтатиш бўйича кўрсатма берилди.

Ҳокимларга иқтисодий қийинчиликка дуч келган корхоналардан маҳаллий солиқларни ундиришни 6 ойгача кечиктириш ваколати берилди. Шунингдек, яқка тартибдаги тадбиркорларнинг даромад солиғи, фермерларнинг сув солиғи 50 фоизга камайтирилади. Бунда маҳаллий бюджетдаги йўқотишлар республика бюджетидан қоплаб берилди.

Йил якунига қадар солиқ текширувларига мораторий эълон қилинади ва қийналган корхоналарга солиқ қарзлари учун пеня ҳисоблаш тўхтатилади. Бундай қийин шароитда тадбиркорни бирорта текширувчи безовта қилмайди.

Халқаро савдодаги вазиятни инобатга олиб, экспорт-импорт бўйича кечиктирилган қарздорликка жарима қўлламаслик, “яшил йўлак”лардан маҳсулот ўтказишни кўпайтириш, юк ташинишда юзага келаётган масала-

ларни оператив ҳал этиб бориш бўйича топшириқлар берилди.

– Ҳозирги ҳолатда баъзи корхоналарнинг солиқ тушадиган базаси камайиши табиий. Лекин бу камомад нима ҳисобидан қопланиши бўйича мутасаддиларда кундалик таҳлил ва сўров бўлиши шарт, – деди Президент.

Йиғилишда аҳолини ижтимоий ҳимоялаш масаласига ҳам алоҳида эътибор қаратилди. Карантинга ёпилган муассасалар ходимлари, карантиндаги фуқаролар ва уларга қаровчиларнинг ҳуқуқларини таъминлаш, ижтимоий нафақа олувчилар сонини камида 10 фоизга ёки 60 мингга ошириш бўйича вазифалар қўйилди.

Карантиндаги фарзандларига қараётган ота-оналарни шундан бўшатишга мутлақо йўл қўйилмайди. Уларга вақтинча меҳнатга лаёқатсизлик нафақаси юз фоиз тўлаб берилди.

Мактабгача таълим муассасалари ва умумтаълим мактаблари фаолияти тўхтаб турган даврда тарбияланувчилар ва бошланғич синф ўқувчиларининг ота-оналарига ёки уларнинг ўрнини босувчи шахсларга йиллик меҳнат таътилидан фойдаланишнинг йиллик режасидан қатъи назар йиллик меҳнат таътили тақдим этилади.

Иқтисодий фаоллик пасайган пайтда аҳоли бандлиги масаласи алоҳида эътибор талаб этади. Шу боис Инқирозга қарши жамғармадан Жамаот ишлари жамғармасига қўшимча 200 миллиард сўм ажратилади. Ушбу маблағлар одамларни иш билан таъминлаш, бунинг учун маҳалларда қўшимча инфратузилма объектлари қуришга йўналтирилади. Шунингдек, Тадбиркорлик фаолиятини қўллаб-қувватлаш давлат жамғармасига 500 миллиард сўм қўшимча маблағ берилиб, иш ўринлари яратадиган бизнес субъектларга кўмаклашилади.

Ушбу чора-тадбирларни сиёсатли бажариш мақсадида Бош вазир раҳбарлигида Инқирозга қарши республика комиссияси тузилиши белгиланди. Ушбу комиссия 22 мартдан бошлаб икки ой давомида ҳар бир туман ва шаҳарда коронавирусга қарши курашиш, саноат, хизмат кўрсатиш, савдо, транспорт, логистика ва бошқа корхоналарни барқарор ишлатиш масалаларини ҳал қилиб боради.

Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Давлат захираларини бошқариш қўмитасига бозорлардаги нарх-навонинг ўзгаришини кузатиб бориб, мавжуд захирадан қўшимча маҳсулотларни савдога чиқариш бўйича топшириқ берилди.

Йиғилишда муҳокама қилинган масалалар юзасидан мутасаддилар ахборот берди.

ВАЗИР “Xabar” дан ХАБАР ОЛДИ

21 март — “Xabar”чилар учун қўшалоқ байрам: бир томондан Наврўзи айём, иккинчи томондан — 1992 йилнинг шу куни газетанинг нишона сони чоп этилган. Ўтган 28 йил давомида шу санани алоҳида жўшқинлик билан нишонлаган таҳририят ходимлари бу сафар кейинроққа суришга мажбур бўлди. Сабаби маълум: юртта келган синов...

Республикаси ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазири Шухрат Содиқов таҳририятга кириб келди!

Соҳа раҳбарининг айна санада таҳририятга қадам ранжида қилиши анъанага айланиб қолганди. Бироқ бу сафар — азбаройи соғлиқ муҳофазаси сабаб, турли тadbир учрашувлардан тийилиб турилган бугунги кунда, таҳририят ходимларини бирров табриклар ўтишга фурсат ва ҳафсала қилинган икки карра ёқимли бўлди, ростки.

Шу тариқа АКТ вазири билан самимий суҳбатлашдик. Суҳбат кўпга чўзилмади, шунга қарамай мухтасар мулоқотда ҳазил-мутойиба қилишга ҳам, режалару айрим муаммолар хусусида гаплашишга ҳам улгурдик.

Вазир қуруқ қўл билан келмабди: жамоамизга охириги русумдаги телевизор совға қилди.

Бундай эътибордан ким хурсанд бўлмади, дейсиз?!

Дарвоқе, суҳбат ниҳоясида сураатга тушиш ҳам унутилмади. Бу жараёнда, табиийки, юзлардаги ниқоб олинди. Бунинг замирида соғ-саломат эканини билдириш бўлса, иккинчидан, самимият ва эътибор деган фазилатлар бир-биримизга кўпроқ юксик, деган ният ҳам бор эди-да.

Ўтган вақт давомида таҳририят таркибида “Xabar.uz” ахборот-таҳлилий портали ташкил этилиши натижасида фаолиятимиз ҳам, жамоамиз ҳам анчагина кенгайди.

Газета ташкил топган кун муносабати билан эрталабдан ҳамкасб дўстлар, соҳа вакиллари кўнғироқ қилишиб, табриклашни бошлади. Сана баҳона ходимлар ўтган йиллардаги фаолиятимизни сарҳисоб, келажак ишларни чамаи чўт қилдик. Абдусайд Кўчимов, Орифжон Муҳаммаджонов, Шодмон Отабоев сингари устозлардан олган сабоқларни яна бир карра ёдга олиб, ширин-ширин суҳбатлар бўлди.

Ходимларнинг ярми масофадан туриб ишлаётгани боис суҳбатлар икки шаклда: бевосита ва билвосита давом этиб, гоҳ амалга оширган айрим ишлардан қувониб, гоҳ йўл қўйилган хатоларни ёдга олиб ўтирганимизда... Кутилмаганда Ўзбекистон

Бироқ иш жараёни тўхтаб қолгани йўқ. Газета ходимлари фаолиятини келган жойидан давом эттирмоқда. Хулласки, ахборот технологиялари соҳасини еритишдан чарчагани йўқ...

ТАЙИНЛОВ

АКТ ВАЗИРИГА ЯНГИ ЎРИНБОСАР ТАЙИНЛАНДИ

Жамшид Эгамбердиев Ўзбекистон Республикаси ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирининг ўринбосари этиб тайинланди.

Ж.Эгамбердиев бунга қадар “Алоқабанк” бошқаруви раисининг биринчи ўринбосари вазифасида ишлаб келаятган эди.

ҚУЛАЙЛИК

UZTELECOM БИР ҚАТОР ТАЪЛИМ ВА ОАВ САЙТЛАРИДАН ФЙДАЛАНИШНИ БЕПУЛ ҚИЛДИ

Шунингдек, мобил алоқа абонентлари учун Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш вазирлигининг ягона “1003” қисқа рақамли ишонч телефонига бепул кўнғироқларни амалга ошириш ҳамда “ZiyoNET” тармоғидан бепул фойдаланиш имкониятини тақдим этади.

2020 йил 20 мартдан 1 майгача UZTELECOM абонентлари чекловсиз ва интернет трафик сарф этмаган ҳолда қуйидаги манбалардан фойдаланишлари мумкин:

- Онлайн ОАВ:**
- <http://xabar.uz>
 - <http://daryo.uz>
 - <http://gazeta.uz>
 - <http://kun.uz>
 - <http://podrobno.uz>
 - <http://repost.uz>
 - <http://spot.uz>
 - <http://uzreport.news>
 - <http://uznews.uz>

Таълим бўйича веб-манбалар:

- <http://edumarket.uz>

- <http://eduportal.uz>
- <http://emis.uzedu.uz>
- <http://itschool.uz>
- <http://itsm.uz>
- <http://kitob.uz>
- <http://kundalik.com>
- <http://online-maktab.uz>
- <http://stat.uzedu.uz>
- <http://talim.uzedu.uz>
- <http://uzedu.uz>
- <http://utube.uz>

Коронавирус тарқалиши-нинг интерактив харитаси:

- <http://coronavirus.uz>
- “1003” қисқа рақами орқали кечаю кундуз фаолият юритадиган ишонч телефонига кўнғироқлар ҳам мобил алоқа абонентлари учун доимий тарзда бепул бўлади.

Ахборот марказига коронавирუს инфекцияси билан боғлиқ саволлар, кишининг ва унинг яқинлари саломатлиги ҳолати бўйича мурожаат қилиш мумкин.

Бундан ташқари, “1003” рақами орқали мутахассислардан “тиббиёт нуқтаи назаридан асосли жавоблар ва тавсиялар” олиш мумкин.

“ZiyoNET” тармоғи — ўсиб кел-

лаётган авлодга таълимга оид манбаларнинг фойдаланиши ташкиллаштириш имконини беради.

■ **Эслатма!** Бепул фойдаланиш қуйидаги шартларда тақдим этилади:

- абонент ҳолати фаол бўлиши керак;
- бепул кириш таъминланган манбаларнинг IP-манзиллари ўзгартирилганда, шунингдек, кўрсатилган сайтлар ва иловаларга кирмайдиган трафик учун (учинчи томон хизматлари ва иловаларни ишлатишда пайдо бўладиган смартфон операция тизимидаги трафик) ўзгартирилганда, абонент тариф режасига биноан ёки асосий балансдан ўшуб манбаларга кириш учун ўтов олинади. Прокси-сервер (шу жумладан VPN) орқали ишлайдиган сайтлар ва дастурларга киришда бепул кириш таъминланмайди.
- “ZiyoNET” хизматдан бепул фойдаланиш фақатгина GSM стандартидаги мобил алоқа абонентларига тақдим этилади.

ЛОЙИҲА

“БИР МИЛЛИОН ДАСТУРЧИ” ЛОЙИҲАСИ ДОИРАСИДА 51 НАФАР ИШТИРОҚЧИ НАНОДИПЛОМНИ ҚЎЛГА КИРИТИШИ МУМКИН

Республикамызда аҳолининг кенг қатламини махсус масофавий онлайн-портал орқали АКТ-йўналишлар бўйича тайёрлашга қаратилган йирик лойиҳа — “Бир миллион дастурчи” (“One Million Uzbek Coders”) лойиҳаси амалга оширилмоқда.

Мазкур лойиҳа Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги томонидан БААнинг “Dubai Future Foundation” жамғармаси, IT-Парк қошидаги IT-академия, Тошкент шаҳридаги ИНҲА университети ва Муҳаммад ал-Хоразмий IT-мактаби билан биргаликда амалга оширилмоқда.

Лойиҳа бўйича дастурлашни масофавий таълим орқали ўргатишга мўлжалланган www.uzbekcoders.uz портали ҳамда “Udacity.com” халқаро таълим платформаси ўзбек тилида ишга туширилди.

Биринчи босқичда лойиҳа глобал меҳнат бозорига энг долзарб бўлган тўртта йўналишни қамраб олди: маълумотларни таҳлил қилиш (Data-analytics), андроид платформасида ишланмалар яратиш, FrontEnd ва FullStack. Умумий курс 120 соатга мўлжалланган.

Платформа 2019 йил 21 ноябр куни ишга туширилди ва 2020 йил 1 март куни ўқувчилар ўртасида биринчи имтиҳон ўтказилди. Имтиҳон топшириш учун 116 нафар иштирокчилар рўйхатдан ўтган бўлса, кейинги босқичга 51 нафар иштирокчи чиқди. “Udacity.com” лойиҳасида ўқишни якунлагандан кейин иштирокчилар нанодипломни (Nanodegree) қўлга кириштиришлари мумкин. Мазкур диплом йирик IT-компаниялар — Google, AT&T, Autodesk, Cloudera, Salesforce ва бошқа компаниялар томонидан тан олинади.

ВАҲИМА ВА УЙДИРМА

Унутманг, уни тарқатганлик учун жавобгарлик бор

Инсон яралибдики, ўз саломатлиги ҳақида қайғуради, соғлиғини тиклаш ва уни асраш чораларини кўради. Бироқ, табиат қонунлари доим ҳам инсониятга бўйсунмайди ва у кишилик жамиятининг кейинги ривожига бевосита ўз таъсирини ўтказмай қўймайди.

Хусусан, жорий йил 25 март ҳолати бўйича бутун дунё аҳолисининг соғлиғига хавф солиб турган коронавирус инфекцияси (COVID-19) 172та мамлакат ва ҳудудда тарқалди, дунё миқёсида касалланганлар сони 438749 нафарга етди, 19675 ўлим ҳолати қайд этилди, 100 мингдан зиёд беморлар соғайди, эпидемия кенг тарқалгани боис уни Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти пандемия деб эълон қилди. 2020 йилнинг 15 март куни республикамизда ушбу инфекция билан оғирган бемор сони 1 нафар бўлган бўлса, 26 март кунги маълумот бўйича беморлар сони 65тага етган. Одамлар гавжум жойларда оммавий тадбирлар чекланган, иккита республика даражасидаги шифохона, 14та вилоят юқумли касалликлар шифохонаси, 216та ҳудудий санитария-эпидемиология муассасаси ушбу хатарни бартараф қилишга сафарбар этилган. Ушбу хатарга қарши кураш бўйича амалга оширилаётган ишлар мамлакат Президенти бошчилигида ошқоралик тамойиллари асосида жамоатчиликка етказилмоқда, бу борада моддий-техник базани мустаҳкамлаш, кадрларни ўқитиш, илм-фанни ривожлантириш, аҳоли саломатлиги учун маблағ аямаслиги белгилаб қўйилди.

Шу билан бирга, Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 2020 йилнинг 18 март куни маҳалла ва оила масалаларига бағишланган видеоселектор йиғилишининг бошида коронавирус мусаммосига тўхталиб, ҳозирги вазиятда айрим масъулиятсиз,

ҳақиқий ҳолатдан беҳабар ва ўзини "пиар қилиш"ни яхши кўрадиган одамлар турли мишмиш ва уйдирмаларни тарқатишга уринаётганлигини инобатга олиб, бу борада жамоатчилигимиздан саросима ёки ваҳима қайфиятига берилмасликни, матбуот ва ижтимоий тармоқларда нотўғри, асосланмаган маълумотларни тарқатишга йўл қўймаслигимиз зарурлигини, бу масалани ҳуқуқтартибот идоралари ҳам алоҳида назоратга олиши лозимлигини таъкидлаб ўтди.

Ушбу салбий ҳолатлар учун қонунчилигимизда жавобгарлик кўрсатиб қўйилган. Хусусан, Жиноят кодексининг 244' моддасининг биринчи қисмида аҳоли орасида ваҳима чиқаришга қаратилган материалларни тайёрлаш ёки уларни тарқатиш мақсадида сақлаш учун базавий ҳисоблаш миқдорининг икки юз бараваридан тўрт юз бараваригача миқдорда жарима ёки уч йилгача ахлоқ туза тиш ишлари ёхуд бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланиши белгиланган.

Шунингдек, ушбу модданинг 2-қисмида аҳоли орасида ваҳима чиқаришга қаратилган маълумотлар ва материалларни ҳар қандай шаклда тарқатиш, худди шунингдек, фуқаролар тотувлигини бузиш, тухматона, вазиятни беқарорлаштирувчи уйдирмалар тарқатиш ҳамда жамиятда қарор топган ҳулқ-атвор қоидаларига ва жамоат хавфсизлигига қарши қаратилган бошқа қилмишларни содир этиш мақсадида диндан фойдаланиш, шунингдек, диний-экстремис-

тик, террорчилик ташкилотларининг атрибутларини ёки рамзий белгиларини тарқатиш ёхуд намойиш этиш базавий ҳисоблаш миқдорининг уч юз бараваридан тўрт юз бараваригача миқдорда жарима ёки уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланиши белгиланган.

Юқорида таъкидланган жиноят кодексининг 244'-моддаси, учинчи қисми "г"-кичи бандида оммавий ахборот воситаларидан ёхуд телекоммуникация тармоқларидан, шунингдек, интернет жаҳон ахборот тармоғидан фойдаланиб, аҳолини саросимага тушишига олиб келаётган, ҳақиқий ҳолатга умуман тўғри келмайдиган хабарларни тарқатганлик учун беш йилдан саккиз йилгача озодликдан маҳрум қилиш жазоси берилиши мумкин.

Ўзбекистон Республикасининг "Ахборотлаштириш тўғрисида"ги 560-II-сонли қонунининг 121-моддасида веб-сайтнинг ва (ёки) веб-сайт саҳифасининг эгаси, шу жумладан, блогер ҳамма эркин фойдаланиши мумкин бўлган ахборот жойлаштириладиган интернет жаҳон ахборот тармоғидаги ўз веб-сайтдан ва (ёки) веб-сайт саҳифасидан қонун билан қўриқланадиган истаган сирни ошкор этиш, шунингдек, фуқароларнинг шаъни ва қадр-қимматига ёки ишчанлик обрўсига путур етказувчи, уларнинг шахсий ҳаётига аралаштиришга йўл қўювчи ахборотни тарқатиш, қонунга мувофиқ жинорий ва бошқа жавобгарлик сабаб бўладиган бошқа ҳаракатларни содир этиш мақсадида фойдаланилишига йўл қўймаслиги шартлиги белгилаб қўйилган.

Шундан келиб чиқиб, ушбу моддада веб-сайтнинг ва (ёки) веб-сайт саҳифасининг эгаси, шу жумладан, блогер интернет жаҳон ахборот тармоғидаги ўз веб-сайтига ва (ёки) веб-сайт саҳифасига ҳамма эркин фойдаланиши мумкин бўлган ахборотни жойлаштиришдан аввал унинг тўғрилигини текшириши, шунингдек, жойлаштирилган ахборотнинг нотўғрилиги аниқланган тақдирда уни дарҳол ўчириб ташлаш шартлиги, ушбу талабларни бузганлик қонун ҳужжатларига мувофиқ жавобгарликка сабаб бўлиши кўрсатилган.

Шунингдек, мазкур юқорида таъкидланган мажбуриятлар веб-сайтнинг ва (ёки) веб-сайт саҳифасининг эгаси, шу жумладан, блогер томонидан бажарилмаган тақдирда мазкур веб-сайтдан ва (ёки) веб-сайт саҳифасидан фойдаланиш Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси белгилаган махсус ваколатли орган, яъни Ахборот

технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги томонидан чекланиши мумкин.

Коронавирус инфекцияси тарқалишига қарши курашиш ва бошқа глобал хавф-хатарлар даврида макроиқтисодий барқарорликни, иқтисодиёт тармоқлари ва соҳаларининг узлуксиз ишлашини таъминлаш, ташқи иқтисодий фаолиятни рағбатлантириш, аҳолини самарали ижтимоий-иқтисодий қўллаб-қувватлаш, мамлакат аҳолиси даромадлари кескин камайиб кетишининг олдини олиш мақсадида 2020 йилнинг 19 март куни Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Коронавирус пандемияси ва глобал инқироз ҳолатларининг иқтисодиёт тармоқларига салбий таъсирини юмшатиш бўйича биринчи навбатдаги чоратадбирлар тўғрисида"ги фармони қабул қилинди. Ушбу фармон билан мазкур инфекциянинг тарқалишини камайтириш, аҳоли саломатлигини муҳофаза қилиш ва уларнинг даромадлари кескин камайишининг олдини олиш юзасидан зарур топшириқлар белгилаб берилди.

Шунингдек, ушбу соҳада ҳуқуқбузарликлар профилактикаси ва жиноятчиликка қарши курашишда фуқаролар ва жамоат ташкилотларининг ролини янада кучайтириш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 14 мартдаги "Ҳуқуқбузарликлар профилактикаси ва жиноятчиликка қарши курашиш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори ва Вазирлар Маҳкамасининг 2018 йил 8 январдаги "Фуқаролар ва жамоат ташкилотларини ҳуқуқбузарликлар профилактикаси ва жиноятчиликка қарши курашишдаги фаол иштироки учун рағбатлантириш тартиби тўғрисида низоми тасдиқлаш ҳақида"ги 15-қарори талабларидан унумли фойдаланган ҳолда ҳуқуқбузарликлар профилактикасига фуқаролар ва жамоат ташкилотларини, шу жумладан, уларни моддий ва бошқача тарзда рағбатлантириш орқали жалб этиш механизмларини янада такомиллаштириш чораларини кўриш ҳозирги кун талабидир.

Амириддин АНОРБОВ,
Ўзбекистон Республикаси ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги юридик бўлими бош юриконсулти,
Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси Ҳарбий-техника институти мустақил изланувчиси

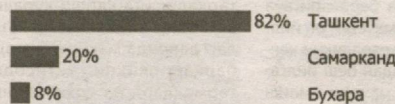
Жиноят кодексининг 244'-моддаси, учинчи қисми "г"-кичи бандида оммавий ахборот воситаларидан ёхуд телекоммуникация тармоқларидан, шунингдек, интернет жаҳон ахборот тармоғидан фойдаланиб, аҳолини саросимага тушишига олиб келаётган, ҳақиқий ҳолатга умуман тўғри келмайдиган хабарларни тарқатганлик учун беш йилдан саккиз йилгача озодликдан маҳрум қилиш жазоси берилиши мумкин.

6 РАБОТА

ОСНОВНЫЕ ТЕНДЕНЦИИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ
УДАЛЕННОЙ РАБОТЫ НА РЫНКЕ ТРУДА УЗБЕКИСТАНА

Ташкент является абсолютным лидером по размещению вакансий с удаленным графиком работы.

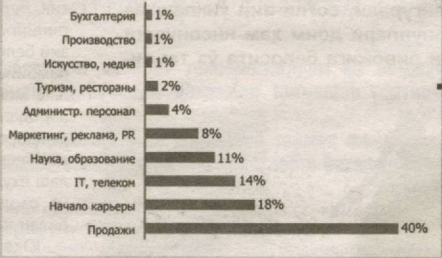
Города-лидеры по размещению вакансий с удаленным графиком работы, январь-март 2020

Наиболее востребованными среди работодателей профессиональными областями с вакансиями по удаленному графику работы являются:

- Продажи – 40%
- Начало карьеры, студенты – 18%
- Информационные технологии, интернет, телеком – 14%
- Наука, образование – 11%

Наиболее востребованные среди работодателей профессиональные области с удаленным графиком работы, январь-март 2020

Маркетинг, реклама, PR – 8%.

В профессиональной области «Продажи» наиболее востребованы продажи по телефону, телемаркетинг, менеджеры по работе с клиентами.

Соискателям без опыта работы предлагается работать удаленно в сфере продаж, консультирования, образования, информационных технологий, маркетинга и PR.

В IT-сфере размещаются вакансии для программистов и разработчиков, web-инженеров,

web-мастеров, специалистов по поддержке и CRM-систем.

В сфере образования преподаватели для репетиторства и обучения онлайн.

В маркетинге, рекламе и PR требуются интернет-маркетологи, SMM-менеджеры, дизайнеры, копирайтеры.

2 063 300 сум – наиболее популярный размер заработной платы для соискателей с удаленным графиком работы.

Для работы удаленно необходим доступ к высокоскоростному интернету, наличие ноутбука или компьютера, наушников, web-камеры и других аксессуаров.

Удаленная работа покажется очень удобной, но для ее выполнения от работника потребуются большей ответственности и самодисциплины. Очень важно организовать свое рабочее пространство в светлом и тихом месте, которое будет способствовать эффективной работе в течение дня. Уделить внимание планированию дел – соблюдать график работы, выделять время как для выполнения своих должностных обязанностей, так и для отдыха.

ОБРАЗОВАНИЕ

KUNDALIK ПОМОЖЕТ НЕ ПРЕРЫВАТЬ
УЧЕБНЫЙ ПРОЦЕСС НА КАРАНТИНЕ

Цифровая образовательная платформа Kundalik обладает всеми необходимыми функциями для организации дистанционного обучения в школах Узбекистана. Это позволит ученикам не прерывать учебный процесс находясь дома, самостоятельно изучать предметы и общаться с педагогом дистанционно.

информации следует использовать раздел «Записи». С их помощью возможно создавать объявления как для всей образовательной организации, так и для обучающихся определенного класса. С помощью функции «Домашние задания» преподаватель может выдавать групповые или индивидуальные задания и контролировать ход их выполнения. Все действия ученика и педагога сохраняются в системе. Родители также могут видеть выданные их детям домашние задания.

«Мы впервые сталкиваемся с таким массовым карантинном, и многим учителям пока сложно понять, как дистанционно можно эффективно обучать детей, оценивать их работу. В Kundalik все предусмотрено, функции дистанционного образования просты и доступны. У педагогов есть возможность загружать презентации по теоретической части, а также задания для проверки знаний, оставлять комментарии по улучшению работы. Благодаря этим возможностям учебный процесс в школах можно продолжать даже в период карантина», – отмечает Гульнара Исмаилова, методист Kundalik.

Чтобы ученик смог отправить выполненное задание на проверку через Kundalik, учитель при его создании должен отметить пункт «Требуется файл с результатом».

Материалы для обучающихся на карантине следует размещать в разделе «Файлы» на странице класса или профиле организации по усмотрению сотрудников. Общий объем загружаемых файлов не должен превышать 2 Гб.

Несмотря на то, что в школах Узбекистана объявлены каникулы для детей и педагогов, некоторые учителя продолжают работать. Kundalik поможет вести обучение дистанционно, независимо от того, как долго продлится карантин.

«Через Kundalik педагоги могут выдавать домашние задания и учебные материалы, а ученики – отправлять на проверку выполненные работы. По итогу учителя выставляют оценки в электронный журнал или дают комментарии по доработке ответов. Доступен также обмен личными сообщениями, публикация объявлений, создание групп. Чтобы упростить работу педагогов и помочь родителям быстрее освоить особенности обучения на карантине, мы подготовили специальную видеоструктуру. При возникновении вопросов или сложности можно обратиться в службу технической поддержки», – комментирует Хилола Иззатова, руководитель службы технической поддержки Kundalik.

Для информирования пользователей о начале карантина, продолжительности процесса дистанционного обучения, а также для публикации другой организационной

ЧУЖОЙ ОПЫТ

Южная Корея одна из первых столкнулась с эпидемией COVID-19. К 25 марта общее число больных коронавирусом в Корее составило 9037, умерли 120 человек, выздоровели 3730, пишет Forbes.ru.

КАК ТЕХНОЛОГИИ ПОМОГЛИ ЮЖНОЙ КОРЕЕ
ВЗЯТЬ ПОД КОНТРОЛЬ ЭПИДЕМИЮ

Благодаря предпринятым правительством мерам Южной Кореи удалось значительно снизить количество случаев инфицирования, а главное – летальных исходов. В отличие от Италии, Ирана, где процент смертности высок, в Южной Корее смертность достаточно низка. Как этого удалось достичь?

Технологии

Правительство Южной Кореи заявило, что главными принципами борьбы с эпидемией коронавируса COVID-19 являются прозрачность и раннее тестирование. Политика прозрачности предполагает открытость и доступность информации о случаях инфицирования.

Все актуальная информация о заболевших (с подтвержденным диагнозом), а также тех, кто только прошел тестирование на коронавирус, выдворен или умер, доступна широкой общественности.

Заболевшему присваивается номер, под которым он и фигурирует в открытых источниках информации. На основании данных банковских карт инфицированного, прочих источников информации о его проживании, работе, перемещениях составляется «карта» потенциальных больных коронавирусом.

Информация о пациенте рассылается в форме СМС-сообщений всем, кто мог с ним контактировать в последнее время.

Тестирование

В сжатые сроки южнокорейским компаниям удалось разработать тестирующие комплексы, которые позволяют диагностировать коронавирус на раннем этапе заболевания.

В частности, тесты южнокорейской компании Seegene позволяют за раз протестировать 100 пациентов. Объемы производства компании – 10 000 тестов в неделю – позволяют за семь дней проверить миллион человек. Но это теоретически и при острой необходимости.

В реальности в Южной Корее тестирование на наличие коронавируса при отсутствии симптомов добровольно. Для упрощения процедуры южнокорейские власти открыли так называемые передвижные медицинские пункты, которые позволяют гражданам сдать анализ, не выходя из автомобиля. В обязательном порядке анализ сдают те, у кого есть симптомы, или те, кто контактировал в инфицированном. В среднем в день тест проходит 10 000–15 000 человек.

Бизнес

Для того чтобы изолировать растущее число зараженных, компания Samsung, LG предоставили свои здания (гостиницы, тренинговые центры), где больные получали возможность временно разместиться.

Таким образом, Южной Корее частично

удалось снять нагрузку с больниц, которые бы просто не справились с наплывом больных в условиях эпидемии.

Коллективизм

Важной составляющей борьбы с коронавирусом в Южной Корее является относительно высокий уровень гражданской ответственности и коллективизма.

Корейцы очень исполнительны в отношении мер, рекомендуемых министерством здравоохранения в период эпидемии: все носят маски, соблюдают правила гигиены, в целом более ответственно относятся к своему здоровью, что в конечном счете содействует общему оздоровлению населения.

В свою очередь, правительство Южной Кореи последовательно придерживается принципа прозрачности в части информирования граждан об эпидемии, повышая тем самым доверие и взаимопонимание между властью и обществом.

Улуғбек Жиянов:

Узоқ ва яқин хорижий мамлакатларда ўқиб ва ишлаб юрган ватандошларимиз билан суҳбатлашишни давом эттирамиз. Бугунги меҳмонимиз Миср Араб Республикасининг Ал-Азхар университети магистратура босқичида таҳсил олаётган ҳамюртимиз Улуғбек Жиянов бўлди. Суҳбатдошимиз 1984 йили Бухоро вилоятида тугилган. 2005 йилдан буён "Эҳромлар юрти"да диний билимларини ошириб келади.

– Улуғбек ака, диний соҳада таҳсилни айнан Мисрда олишингизга нима сабаб бўлди?

– Бунга бир неча сабаблар бор. Булар ҳақида батафсил тўхталаман. Оиламиз азалдан диндор оила бўлмаган бўлса ҳам, барча асл ўзбек оилалари сингари ота-онамнинг ҳалол-ҳаромга, ижтимоий одоб-ахлоқни ҳурмат қилишга ва қадриятларга вафодорликка ўргатишгани учун диний соҳага қизиққанман, деб ўйлайман. Қолаверса, она шахрим – Бухородаги Мир Араб мадрасаси нафақат Ўзбекистон, балки бутун Ислом дунёсида ўз ўрнига эга машҳур даргоҳ бўлганидан илҳомланиб ҳам ушбу мадрасага кириб ўқишни орзу қилганман.

Мадрасага кирганимдан сўнг танловим жуда тўғри бўлганига амин бўлдим. Чунки, кўп ҳолларда ташқаридан мадраса фақатгина диний билим ўргатади, деган тушунча мавжуд. Аслида, у ерда диний фанлар қатори замонавий фанлар ҳам тенг олиб борилади.

Мисрга келишимга эса, мадрасада ўқиб юрган пайтарим, аниқроғи, 2005 йилдаги воқеа сабаб бўлган. Ушанда, Исломий билим юртлари учун Миср Араб Республикасидаги машҳур Ал-Азхар Ислом университети томонидан имтиёзли ўқш учун квота ажратилди. Бунинг ортидан, Диний кўмига, Ўзбек-истон Мусулмонлари идораси бошчилигида мамлақати-

ДИНИМИЗ ҲАМ, ҚАДРИЯТЛАРИМИЗ ҲАМ ПОКЛИККА ЧОРЛАЙДИ

миздаги ҳар бир Ислом билим юртларидан салоҳиятли ўқувчилар танлаб олиниб, Мисрга жўнатилди. Улар орасида мен ҳам бор эдим.

2005–2010 йиллар Ал-Азхар Ислом университетининг Дин асослари факултети ҳадис шўъбасида ўқидим. 2010 йилнинг декабр ойида Ўзбекистонга қайтиб, Бухоро шаҳридаги Мир Араб ўрта-махсус Ислом билим юртида кутубхоначи, мударрис бўлиб ишладим. 2017 йил ёзда ўз соҳам бўйича магистратурани ўқш учун яна Қоҳирага – Ал-Азхар Ислом университетига қайтдим.

– Қоҳира ва мисрликлар ҳақида сўзлаб берсангиз?

– Қоҳира катта ва гавжум шаҳар. Билишимча, 20 миллионга яқин аҳоли яшайди. Одамлар, машиналар кўплиги ва ёнғингарчилик камлиги боис шаҳар ҳавоси кўп ҳам ҳавас қиларли эмас. Лекин, бу йил ёмғир кўп ёғди. Мана, ҳозир сиз билан мулоқот қилиб турган пайтимизда ҳам ёмғир ёмоқда. Шу билан бирга, бу ерда автомобил йўлларида тирбандликлар учраб туради. Тарихий ва қўришга арзиғulik ерлари ҳам етарли-ча.

Мисрликлар ҳақида тўхталадиган бўлсам, улар одатан хушумо-мала, хушчақчақ ва қизиқувчан халқ. Тўғри, пойтахтга ўхшаган катта шаҳарларда турли жойлардан келиб қолган одамлар борлиги ва чет элликлар кўплиги тўғрисида асл қадриятлар анчагина йўқолган, деса-м бўлади. Лекин, бу халқнинг асл характери ўзимизга ўхшаган меҳмондўст, болажон ва бағрикенглик, деб айта оламан.

– Сизнингча Мисрнинг қандай ижобий тажрибаларини Ўзбекистонда жорий этиш мумкин?

– Мисрдаги умумий ўрта таълим тизимида менга мақбул бўлган тажрибаси бор. Яъни, бу ерда мактабни битириб, яқиний имтиҳонни муваффақиятли топширган ўқувчи тўғрисида тўғри ўзи танлаган олийгоҳга кириб ўқийверади. Лекин бу тизимни ўзимизда жорий қилиш учун мактабдаги таълим сифатини яхшилаш керак.

Коронавирус орқали қайсидир доира вакиллари одамларни ваҳимага солиб, бундан нималаргадир эришишни истаётгани ҳам бор нарса деб билияпман. Боиси, даставвал Хитойда касаллик тарқалиши ортидан тарқатилган, кейинчалик ўз исботини топмаган кўрқинчли видеолар тасдиқланмади.

маҳаллий аҳоли билан мулоқотда Ўзбекистондан эканлигимни айтсам, кўпинча "Пакистан?" дея сўрашарди. Аммо мисрликларга Бухоро ёки Самарқанд каби катта ва тарихий шаҳарларимизни айтганимда дарров таниб, хурсанд бўлишарди.

Ўртада, етти йиллик танаффусдан кейин қайтиб вазият ўзгарганига гувоҳ бўляпман. Ҳозирги кунда, спортчиларимиз тўғрисида ватанимиз номи-ни анча яхши таниб қолишган. Сабаби, Миср халқи ҳам спортга ниҳоятда қизиқади.

– Бўш вақтларингизда нималар билан машғул бўласиз?

– Очиғи, бўш вақтларим деярли бўлмайди. Дарслар ва машғулотлардан бўшаб вақт топа олсам, бу ердаги ватандошларимиз билан суҳбатлашиб, улларга қўлдан келганча ёрдамлашишга, янги келган ҳамюртларимизга мослашиб кетишларида йўл-йўриқ кўрсатишга ҳаракат қиламан. Қолаверса, Ўзбекистон ёшлари умумжаҳон ассоциациясининг Мисрдаги вакили сифатида ҳам бу ерда таълим олаётган ҳамюртларимиз ҳаётига эътиборсиз бўлишга ҳаққим йўқ, деб ҳисоблайман.

– Келгусидаги режаларингиз қандай?

– Инсон ақлини таниганидан бошлаб келажак харитасини чиза бошлайди. Улғайгани сари эса, бирор соҳа вакилига айланиб, келгусидаги режалари ҳам ўзгариб, мукаммаллашаверади. Шу аснода менинг ҳам мақсад ва режаларим би-

сёр. Хусусан, соҳам диний бўлгани ва бу соҳа ҳозирда дунёдаги энг нозик соҳалардан бири эканлигини ҳисобга олиб, муқаддас динимизни тўғри тушуниб, унинг илм-фанга, тараққиётга етаклаши, эзгуликка чорлашини ҳамда энг муҳими, ватанпарварликка чақиришини одамларга ўргатишни ният қилганман.

– Сўнги савол. Хабарингиз бор, коронавирус пандемияси кўпчиликда саросима уйғотган. Исломшунос мутахассис сифатида мана шундай дамларда юртдошларимизга қандай тавсиялар бера olasиз?

– Ҳа, бундан ҳамма инсонлар қатори мен ҳам таассуфдаман. Бу касаллиқнинг келиб чиқиши ҳақидаги таҳминлар ёки ундан сақланиш чора-тадбирлари тўғрисида гапирмасам ҳам бўлади. Чунки, бу ҳақда бутун дунё бўйлаб жуда кўп гапирилди ва айтилмоқда.

Демакчи бўлганим, ваҳимага, саросимага тушмаслигимиз керак. Халқимиз азалдан мушоҳадали ва озодликни яхши кўриб келган. Муқаддас Ислом динимиз ҳам, қадриятларимиз ҳам покликка чорлайди. Давлатимиз барча зарур чораларни кўраётганига ишонаман. Биздан талаб қилингани, ҳукуматимиз кўрсатмалари ва мусулмончиликдаги покликка амал қилиб ҳаётимизни давом эттириш.

Очиғи, мен коронавирус орқали қайсидир доира вакиллари одамларни ваҳимага солиб, бундан нималаргадир эришишни истаётгани ҳам бор нарса деб билияпман. Боиси, даставвал Хитойда касаллик тарқалиши ортидан тарқатилган, кейинчалик ўз исботини топмаган кўрқинчли видеолар тасдиқланмади. Шуларни таҳлил қилиб, кимларгадир вирус сабаб одамларнинг ваҳимага тушиши керак бўляпти, деган хулосага келдим.

Мана, мен яшаб келаётган Миср диёрида ҳам коронавирус аниқланди. Билишимча, касалланганлар сони 300 нафардан ошди. Шундай бўлса-да, мисрликлар кундалик ҳаётини яшаб, хотиржам юришибди. Ваҳима қилишиб, дўкон расталарини бўшатишмаяпти. Бозорларда сотувчилар ҳам нархларни сунъий равишда ошириб олишгадигани йўқ. Бир сўз билан, ҳаммаси жойида.

Ишонаманки, Яратганимиздан ҳолис ният билан мана шу синовли кунларимиз ўтиб кетишини сўрасак, албатта амалга ошади.

Сўзим охирида, барча юртдошларимизга соғлиқ-саломатлик ва юртимиз тинчлик-хотиржамлигини тилайман. Яратган ҳаммамизни ўз паноҳида асра-син.

Нурилло ТЎХТАСИНОВ
суҳбатлашди

– Манави баланд бино дадамнинг иш-хонасим, ойижон?

– Йўқ, ўғлим.

– Унда қаер?

– Бу банк.

– Мана буниси-чи?

– Меҳмонхона.

– Биз поездда

кетяпмизми?

– Ўғлим, биз поезд-

да эмас, автобусда

кетяпмиз.

– Нега бизга жой

беришди?..

Фарзандининг ўқиб-ўрганиши билан қизиқиб келган ота-оналар билан айнан уларнинг боласидаги ўзгаришлар ҳақида суҳбатлашишга интиламан.

БОЛАНГИЗ СЕРСАВОЛ БЎЛСА...

тобора чуқурлаша бораётган саволларидан сезаман.

Фарзандининг ўқиб-ўрганиши билан қизиқиб келган ота-оналар билан айнан уларнинг боласидаги ўзгаришлар ҳақида суҳбатлашишга интиламан. Масалан, яқинда бир она ўғлининг ҳарфни ҳарфга қўшиб ўқишда қийналаётгани ҳақида гапирди. Бола табиатида бироз ўйинқароқлик бор. Бу айнан бошланғич синфларда боланинг ўзлаштириши пастлиги ва мактабга бориш хоҳиши сустлигида кўринади. Аммо аксарият ўқувчиларда алфавитнинг чорак қисми билан танишиб, уларни ёзиш ва талаффуз қилиш кўникмаси шаклландими, у энди кўча-кўйдаги реклама роликларидан тортиб, кўча номларини ҳарфлаб қўшишни бошлайди. Бу, ўз навбатида, ясаган сўзларининг мазмунига эътибор қаратиши эса унинг дунёқараши кенгайиб, нафақат илм-маърифат, балки унинг ўраб турган олам ҳақидаги билимлари тобора бойиб бораётганидан дарак беради.

Бугунги болақайнинг эртага қандай инсон бўлиши кўп жиҳатдан болалик деб аталмиш беғубор дамларнинг қандай кечиши, унинг қўлидан ким етаклаши, онги ва қалбига қандай туйғуларни сингдирганига боғлиқ. Шунинг учун ҳам болажонларнинг қизиқишларига алоҳида аҳамият қаратиш керак. Аммо баъзи ёш ота-оналар саволлар “сандиғи” очилган кичкинтойларга жавоб қайтариш ўрнига уларга дакки беришади, “жуда маҳмадона бўлибсан”, дея шаштини пасаитиришади. Бу ҳол таъбир жоиз бўлса, янги кўз очган булоқ бошига тош ташлаш билан баро-

бардир.

Таҳлилларга кўра, инсон

умри давомида ўзлаштирадиган асосий маълумотларнинг қарийб етмиш фоизини беш-олти ёшгача қабул қилади. Серсавол болақайнинг атиги битта саволи жавобсиз қолдими, унинг онги, тафаккурида ана шу савол ўрнида бўшлиқ пайдо бўлади. Орамизда, инсоннинг ёши улғайгани сайин атрофдаги воқеа-ҳодисаларнинг моҳиятига ўзи етиб олади-ку, дегучилар ҳам бор, албатта. Тўғри, ҳаётини кўникмалар инсонда йиллар давомида шаклланади. Аммо ўз вақтида, ўрнида, жойида олинган билим юксак салоҳият негизидир. Шу ўринда болалар учун катта бир жумбоқдек кўринган масалалар биз катталар учун ниҳоятда жўн бўлиб кўринади. Баъзан шу ваз жабдан ҳам кичкинтойларнинг саволларини жавобсиз қолдирадиганлар йўқ эмас, орамизда. Биз ҳам бола бўлганимизни ёдда тутганимиз ҳолда, “Маҳмадона бўлибсан!” қабилидаги танбеҳлардан тийилиб, дўстона муносабатда бўлишимиз даркор. Токи, уларда қизиқишлар ортидан билимларини бойитишда катталардан маслаҳат, йўл-йўриқ ва тавсиялар жоиз бўлган эканда “Қандай қилиб сўрасам экан?” деган иккиланш пайдо бўлмасин. Боланинг онг тафаккурини керакли билимлар билан бойитиш кечиктириб бўлмайдиган иш. Зеро, халқимизда: “Ёшлиқда олинган билим тошга ўйилган нақшдир” деган нақл бежизга айтилмаган.

Гулноза ТУРҒУНБОЕВА,
“Xabar” муҳбири

Таҳлилларга кўра, инсон умри давомида ўзлаштирадиган асосий маълумотларнинг қарийб етмиш фоизини беш-олти ёшгача қабул қилади. Серсавол болақайнинг атиги битта саволи жавобсиз қолдими, унинг онги, тафаккурида ана шу савол ўрнида бўшлиқ пайдо бўлади. Орамизда, инсоннинг ёши улғайгани сайин атрофдаги воқеа-ҳодисаларнинг моҳиятига ўзи етиб олади-ку, дегучилар ҳам бор, албатта.

Хаяжону ҳайратини яширмай, онасига кетма-кет саволлар бераётган болақайга қараб завқим ортади. Шу онда у билан суҳбатдош бўлгим келди. У эса онасига қараб кетма-кет савол ёғдирарди.

– Бувимникига қачон етамиз? – сўради у кўзларини пириллатиб.

– Нодирбек, кўп гапирдинг, бўлди қил энди, – болақайни койиган бўлди онаси. Шундан сўнг Нодирбек йўл бўйи бир оғиз сўз демади. Орага совуқ сукунат чўқди...

Серсаволлик, сергаплик, мақтанчоқлик бола табиатига хос хусусият. Биз катталар кўпинча бу ҳолни эркатойлигу маҳмадоналикка йўямиз. Аслида болажонларнинг ҳар бир саволи атроф-олам билан яқинроқ танишиши, дунёқарашининг кенгайишига хизмат қиладиган бир воситадир. Шундай экан биз катталар уларнинг ҳар бир саволига жавоб беришимиз керак. Лекин айрим ота-оналар уй-рўзгор юмушлари, хизматларидан ортиб, фарзандлари билан суҳбатдош бўлишга етарлича аҳамият беришмайди.

– Талаффузда нуқсон бор болалар билан ишлаш жараёнида уларнинг оилада кўпроқ кимлар билан мулоқот қилишига қизиқаман, – дейди логопед Ҳилола Холиқова. – Уйга берилган вазибаларни ба-

ҳолаш жараёнида кўплаб саволларимга жавоб топаман. Баъзи болалар ота-онаси, яқинлари билан фақатгина зарурат юзасидан мулоқот қилишади, холос. Бундай болалар талаффуздаги нуқсонларнинг бартараф этилиши анча қийин кечади. Ваҳоланки, оилада бола билан кўпроқ мулоқот қилинса, саволларига эринмай жавоб берилса, унинг сўз бойлиги ортади. Фикрлаши ўсади.

– Ҳар гал 4-синф ўқувчиларимни юқори синфга кузатиб, 1-синф ўқувчиларини қабул қилганимда бошқа бир дунёга киргандек бўламан, – дейди бошланғич синф ўқитувчиси Муслима Тошқуватова. – Сабобларнинг илк кунлариданоқ ўқувчиларининг кўпдан-кўп саволларига жавоб бериш орқали уларни кашф эта бораман. Ўқувчининг дарс жараёнига қизиқишини унинг бераётган саволларидан билиш мумкин. Дарс жараёнида ўқувчининг саволи жавобсиз қолса, кейинги гал унда “Савол берсаммиким? Устоз эътибор қилмади-ку?” деган фикр пайдо бўлади. Бу эса ўқувчида билим олишга бўлган қизиқиш, интилиш, иштиёқнинг сусайишига олиб келиши тайин. Шу боис иш тажрибамдан келиб чиқиб айтадиган бўлсам, ҳар бир ўқувчи билан алоҳида ишлашга ҳаркат қиламан. Бунинг самарасини ўқувчиларимнинг мазмуни

1 АПРЕЛДАН НИМАЛАР ЎЗГАРАДИ?

**Адлия
вазирлиги
2020 йилнинг
1 апрелидан
кучга киради-
ган ҳужжатлар
ва бошқа энг
муҳим ўзга-
ришларнинг
қисқача
шарҳини
эълон
қилди.**

1. Жисмоний шахслар томонидан хайрия ташкилотларидан моддий наф тарзида олинган даромадлар солиққа тортишдан озод қилинади.

2. Импорт қилинадиган озиқ-овқат маҳсулотларининг тезкор тартибда, шу жумладан рухсат берувчи ҳужжатларни Ўзбекистон ҳудудига кириб келгунга қадар бериш орқали божжона расмийлаштируви механизми жорий этилади.

3. 14 ёшгача болалари бўлган оилаларга нафақа, бола 2 ёшга тўлгунга қадар бола парвариши бўйича нафақа ва моддий ёрдам олувчилар сони 10 фоизга оширилади.

4. 2020 йил 1 апрелдан 1 октябргача бўлган даврда:

- якка тартибдаги тадбиркорлар учун ижтимоий солиқнинг ойлик энг кам суммаси базавий ҳисоблаш миқдорининг 50 фоизига қадар камайтирилади;

- алкохол маҳсулотларининг улгуржи савдоси билан шуғулланувчи корхоналарнинг ажратмалари миқдори 5 фоиздан 3 фоизга пасайтирилади;

- умумий овқатланиш корхоналари учун алкохол маҳсулотларини чакана сотиш ҳуқуқи учун йиғимлар миқдори белгиланган миқдорлардан 25 фоизга камайтирилади.

5. 2020 йил 1 апрелдан 1 июлгача бўлган даврда турстик (меҳмонхона) йиғими-

ни ҳисоблаш ва тўлаш тўхта-тилади.

6. 1995 йил 1 январга қадар Ўзбекистон Республикаси ҳудудига кириб келган ва доимий пропискадан ўтган, чет давлат фуқаролигини қабул қилмаган ҳамда "Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролиги тўғрисида"ги Қонун кучга киргунга қадар фуқаролиги бўлмаган шахсга Ўзбекистон Республикасида яшаш гувоҳномаси асосида яшаб турган шахс истак билдирган тақдирда, Ўзбекистон Республикасининг фуқароси деб тан олинади.

7. Туман (шаҳар) мактабгача таълим бўлимлари ушбу ҳудуддаги боғчалар сонидан келиб чиқиб, I, II ва III гуруҳларга ажратилади ва шу асосда мактабгача таълим тизими ходимлари меҳнатига ҳақ тўлаш тартиби такомиллаштирилади.

8. Тошкент шаҳри ва Тошкент вилоятида кўчмас мулкни олишда Ўзбекистон Республикаси фуқаролари учун ушбу ҳудудларда доимий пропискага эга бўлиш талаб қилинмаслигини кўзда тутувчи тартиб жорий этилади. (Маълумот ўрнида: ҳозирги кунда Вазирлар Маҳкамасининг ушбу тартибни назарда тутувчи қарори лойиҳаси regulation.gov.uz порталида умумҳалқ муҳокама-сига қўйилган).

9. Фуқаролик ҳолати далолатномаларини ёзиш органларининг ишини тизимли назорат қилиш, малакали кадрлар-

ни танлаш ва жой-жойига қўйиш, ҳуқуқни қўллаш амалиётини мувофиқлаштириш, "ФХДЭнинг ягона электрон архиви" ахборот тизимини юритиш ва ФХДЭ органларининг ҳудудий архивларига раҳбарлик бўйича функцияларни юклаган ҳолда ФХДЭ органлари Адлия вазирлиги ҳузуридаги Давлат хизматлари агентлиги тасарруфига ўтказилади.

10. Кўйидаги давлат хизматлари Тошкент шаҳрида фақат Ягона интерактив давлат хизматлари портали ҳамда давлат ва хўжалик бошқаруви органлари, маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг расмий веб-сайтлари орқали кўрсатилади:

- Қизил китобга киритилмаган ёввойи ўсимликлар ва уларнинг қисмларини олиб кириш ва олиб чиқишга рухсатнома;

- Қизил китобга киритилмаган ёввойи ҳайвонлар, уларнинг қисмлари, ҳаёт фаолияти маҳсулотлари, зоология коллекциялари, трофейлар, тулумларни олиб кириш ва олиб чиқишга рухсатнома;

- Қизил китобга киритилмаган ёввойи ҳайвонларни сақлаш ва кўпайтириш бўйича питомникни, шунингдек, зоология коллекцияларни ҳисобга қўйиш тўғрисидаги гувоҳнома;

- Тадбиркорлик субъектлари ягона давлат реестридан тадбиркорлик субъектининг ўзи тўғрисида кўчирма;

- Тадбиркорлик субъектлари ягона давлат реестридан кўчирма, махфий ахборот бундан мустасно;

- Тадбиркорлик субъектлари ягона давлат реестридан сўралаётган ахборот ва (ёки) ҳужжат мавжуд эмаслиги тўғрисида маълумотнома бериш;

- Тадбиркорлик субъектлари ягона давлат реестридан тадбиркорлик субъектлари рўйхатини электрон шаклда бериш, олиш имконияти қонун ҳужжатлари билан чекланган маълумотлар бундан мустасно;

- Манзил-маълумот ахборотларини тақдим этиш;

- Солиқ тўловчи жисмоний шахсларни солиқ органларида ҳисобга қўйиш, СТИР бериш;

- Якка тартибдаги тадбиркорнинг рўйхатдан ўтказилганлик тўғрисидаги гувоҳномасини тўхтатиб туриш.

11. Тажиба-синов тариқасида Тошкент вилояти Қибрай ва Тошкент туманлари, Фарғона вилояти Фарғона ва Олтиариқ туманлари ҳамда Қашқадарё вилояти Китоб ва Нишон туманларида:

- жисмоний ва юридик шахсларга ер участкаларини қишлоқ хўжалиги мақсадлари учун шаффоф ва очиқ танлов ўтказиш орқали ажратиш механизми жорий этилади;

- жисмоний ва юридик шахсларга кейинчалик танловга қўйиш бўйича ташаббус кўрсатиш ҳуқуқини тақдим этган ҳолда махсус геопортал орқали ер участкаси тўғрисидаги маълумотларни жойлаштириш ҳуқуқи берилади;

- қишлоқ хўжалигига мўлжалланган ерлардан фойдаланиш ҳуқуқининг бозор қийматини баҳолаш ҳамда улардан солиққа торттишда фойдаланиш механизми жорий этилади.

12. Руҳий касалликлар бўйича диспансер ҳамда Наркология диспансери томонидан фуқароларнинг ҳисобда туриши ёки турмаслиги тўғрисидаги маълумотномани тўғридан-тўғри бериш амалиёти бекор қилинади.

Фуқароларга Руҳий касалликлар бўйича диспансер ҳамда Наркология диспансери ҳисобда туриши ёки турмаслиги тўғрисидаги маълумотнома фақат Давлат хизматлари марказлари ёки ЯИДХП орқали тақдим этилади.

Наркология ва руҳий касалликларга чалинган фуқаролар ҳисоби фақат электрон шаклда юритилади.

13. Шахсни ушлаш, унга процессуал ҳуқуқларини тушунтириш, ҳимоячидан воз кечиш ҳаракатларини мажбурий тарзда видео тасвирга тушириш тартиби жорий этилади.

Шунингдек, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ходимлари зиммасига улар томонидан шахс ушланганидан сўнг унинг ушлангани ва ушлаб турилган жойи тўғрисида унинг оила аъзоларидан бирини, улар бўлмаган тақдирда эса, бошқа қариндошларини ёки яқин кишиларини дарҳол хабардор қилиш бўйича мажбурият юкланади.

14. Бюджет ташкилотларининг чет эл валютасидаги маблағларига нисбатан Молия вазирлиги Газначилигида шахсий газна ҳисобварақлари очиш орқали газна ижроси механизми жорий этилади.

10 ЮСУФЖОН ҚИЗИҚ ШАКАРЖОНОВ ТАВАЛЛУДИНИНГ 151 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНАДИ

АДОЛАТ ВА ҲАҚИҚАТ ЙЎЛИ

Кейинги пайтларда сахналарда айрим гуруҳлар томонидан намоёиш этилаётган концертларда мухлисларини кулдириш учун айтилаётган сўзлар уларни томоша қилаётган ёшларда энг нозик тушунчалар, айниқса, уялиш ҳиссини бой берилишига сабаб бўлмоқда. Бинобарин, томошабин уларнинг бепарда ва бемаза гапларига “буралиб” кулаётганликлари ҳақида ижтимоий тармоқларда мақолалар эълон қилинди. Дарҳақиқат сахна ибрат майдони. Томошабин унда кўрганларидан ибрат олади. Узидаги қусурларини шу тарзда таҳлил қилади. Бироқ бундай томошалардаги кўринишлар ёшларга ибрат бўла оладими? Аксинча, ёшларда уялиш, қизариш ҳисси йўқолмаслигига ким кафолат беради.

Юртимизда яшаб ўтган машҳур қизиқчилар айнан бу масалага катта эътибор берганлар. Ҳозир ҳам уларнинг самимий хангомаларини ёдга олган ҳар бир киши ўзида ширин кайфиятни ҳис қилади, беихтиёр юзида ажойиб табассум пайдо бўлади.

Марғилон шаҳрида қизиқчилик, аския санъати алоҳида ўрин тутди. Марғилонлик машҳур аскиячи, қизиқчилар – Матҳолик қизиқ, Юсуфжон қизиқ, Усмон қизиқ, Сулаймон қори, Охунжон қизиқлар XIX аср охири XX аср бошларида ўзбек қизиқчилиги санъатини бутун Ўрта Осиёга машҳур қилганлар. Уларнинг репертуарида “Мударрис”, “Кетмон жанжали”, “Асалари”, “Етти аҳмоқ”, “Мироббоши”, “Хитойлик табиб”, “Дор ўйини” каби ўнлаб қизиқ сахна кўринишлари бўлганлиги устоз қизиқчиларнинг шогирдлари билан суҳбат асосида аниқланган. Ёшлигидан устозлари билан бирга юрган, уларнинг хизматларида бўлган марғилонлик Орифжон қизиқнинг эслашича, юқорида номларини қайд этган қизиқчиларнинг устози Матҳолик қизиқ бўлган.

Ўзбек анъанавий театрининг йирик намоянаси, рақс санъати устаси Ўзбекистон халқ артисти Юсуфжон қизиқ Шакаржонов (1869-1959) ижодий фаолиятини ўсмирлик кезларидан бошлаган. Бу тўғрида Юсуфжон қизиқ ўзи куйидагича ҳикоя қилади: “Тахминан 1883 йилнинг куз фасли эди. Уша йили Марғилонда руслар келгандан сўнг биринчи бор мингбоши сайлови ўтди. Маматбек махсум мингбоши бўлиб сай-

ланди. Шу муносабат билан шаҳарнинг атласфуруш маҳалласида базм берилди. Базмга Зокир эшон ва у билан бирга Фаргонанинг ҳамма еридан машҳур қизиқчилар, созанда, раққос ва ҳофизлар келди. Бу даврда ўз қизиқлигим билан эндигина танилиб келаётган вақтим эди. Шу базмда катта санъаткорлар қатори мен ҳам ўз хунаримни кўрсатдим, қизиқ ҳикоялар айтдим, ўйнадим, аскияларга кўшилиб турдим. Зокир эшон менинг чиқишларимни кузатиб турганми ёки одамлардан эшитганми, эртаси кунини уйга одам юбориб мени олдириб келди ва ўзига шогирд қилиб олишга розилигимни олди. Шундан сўнг ўн беш йил Зокир эшон ва Саъди махсум тўдасида шогирдлик бурчини ўтадим, шу даврда жуда кўп шаҳарларни кездим, одам танидим, устозларнинг хурматини жойига қўйдим, уларнинг тамомий хунарини кунт билан ўргандим”.

Зокир эшон вафотидан кейин Юсуфжон қизиқнинг устози Саъди махсум бўлиб қолади. Бунинг аввалида Юсуфжон қизиқ устоз-шогирд анъанасини адо этади. Бу ҳақда М.Раҳмонов шундай ёзади: “Башир қизиқнинг ишораси билан халфалардан бири Юсуфжоннинг қўлини белбоғ билан боғлайди, салланнинг печи эса белбоққа уланади. Юсуфжон Саъди махсум рўпарасида тиз чўқади ва куйидаги саволларга жавоб беради:

Устоз: Юсуфжон ўғлим, бу хунарга қайси йул билан келдинг?

Юсуфжон: Ҳақиқат йўли билан келдим!

Устоз: Энди қайси йўлдан борасан?

Юсуфжон: Адолат йўлидан бораман!

Юсуфжоннинг қўли ечилди, устоз олдига сарполар қўйлади ва Саъди махсум ёнидан жой олади”.

Шу тарзда Юсуфжон 1888-92 йилларда марғилонлик қизиқлар гуруҳи билан бутун Фарғона водийсини айланиб чиқади. Ора-чора “Чодир хаёл” кўғирчоқ театрида корфармон бўлиб ишлади, халқ тўйлари, сайилларида, хориждан келган цирк уюмалари таркибиде қизиқчилик томошалари кўрсатади. Муқаллидда, ҳажвий, бўрттирма образ яратишда, кулги ҳикояда, аскияда Юсуфжон қизиқга бас келадигани бўлмаган. Тўдаларда корфармонлик қилган, билганларини ёш қизиқчи ва раққосларга ўргатган. Юсуфжон қизиқнинг жаҳонгашталиги туфайли Фар-

Суратда: Юсуфжон қизиқ Шакаржонов (биринчи қаторда ўнгдан иккинчи).

ғона қизиқчилиги бир қатор мамлакатларда намоёиш этилган. 1903 йилда у Саид қиссахонга кўшилиб, Бухорога боради.

1904 йилда Тошкентда Муллабой Мансуров циркида Ортиқ қизиқ, Собир қори, Қодир қизиқ, Карим Зариповлар билан бирга Самарқанд, Фарғона водийсида, сўнгра Туркистон, Авлиёота, Пишпақда бўлиб, ўзбек қизиқчилиги, халқ рақсларини намоёиш этади. 1905 йилда шу труппа таркибиде Қашқарда “Келин туширди”, “Мамаюсуф”, “Бола ўқитиш”, “Сурат кўрсатиш”, “Шайтон”, “Ўлик сотди” каби комедияларни ижро этишда раҳбарлик қилади. 1906 йил Марғилонда қизиқчилар гуруҳини тузади. 1908 йил Юсуфжон қизиқ гуруҳи (36 кишидан иборат) Фарғона шаҳрида ташкил этилган ўзига хос кўрик-танловда қатнашади. Уша йили Юсуфжон қизиқ Абдураҳмон Раҳмонов (1870-1929) цирк уюмаси билан Бухорога боради. 1909 йили Санкт-Петербургда рус балетини кўради, циркда кулги устаси Анатолий Дуров билан танишади.

1926-28 йиллар Юсуфжон қизиқ Муҳиддин Қориёкубов раҳбарлигидаги Ўзбек давлат этнографик ансамблда қизиқчи, чолғучи, ўйинчи сифатида фаолият кўрсатган, ёшларга халқ рақс ва лапарларини ўргатган. “Қари наво”, “Сарбоз”, “Кема ўйини” рақсларини сахналаштиришда қатнашган. Шу даврда Чўлпон билан ҳам ҳамкорлик қилиб, 1927 йилда Москва ўзбек драма студиясида унинг асари асосида “Яна уйланаман” комедиясини сахналаштиришга ҳисса қўшган.

Юсуфжон қизиқнинг қизиқчилик санъатида кулги билан бирга танқидий фикрлар ҳам ётган. Чунки унинг устозлари ва

яқин дўст маслаҳатгўйлари Хўжажонхўжа қози Рожий (1834-1918), Муҳаммад Юсуф Ҳазин – Ҳазрат Хонақоҳий (1840-1918), Мирҳалий Марғинович – Бухорий домлалар (ваф. 1922 й.й.) Марғилоннинг машҳур уламолари, соҳиби ҳол авлиёсифат инсонлари бўлган. Юсуфжон қизиқ ана шундай улуғлар даврасида камол толган. Уларнинг берган маслаҳатларидан фойдаланиб турмушдаги айрим камчиликларни қизиқчилик санъати орқали фож этган.

Эсдаликларда Юсуфжон қизиқ адабиёт ва тарихни чуқур билган инсон сифатида эътироф этилади. Шу ўринда марғилонлик ижодкор Наби Юсуфийнинг хотираларига эътибор берайлик: “1935 йил эди. Марғилон шаҳар комсомол комитетида бўлим бошлиғи бўлиб ишлар ва ўқитувчилик қилар эдим. Ёз кунларининг бирида мени Марғилон шаҳар партия комитетининг қотиби Саъдиев ўз кабинетига чақирди. Кабинетга кирсам, Саъдиев қоридан келган бир киши билан сўзлашиб ўтирарди. Кўришдим. Саъдиев менга деди:

– “Ўтган кунлар”ни ўқиганмисан?

– Ўқиганман.

– Ким ёзган?

– Абдулла Қодирий.

– У кишини кўрганмисан?

– Йўқ.

– Кўрмаган бўлсанг, – деди кулиб Саъдиев ва Абдулла акага ишора қилди, – мана таниш... Мен ўнғайсизландим, Абдулла ака билан қайтадан кўришдик. Саъдиев менга буюрди:

– Бу киши Марғилонга янги ёзмақчи бўлган романларни учун материал йиққани келганлар. Кетгунларича бирга ҳамроҳ бўласан, истаган жойларига олиб борасан...

Бозор ўртасида Шамсиддин Ҳожи деганининг ташқари боло-

хонасида ёлғиз ўзим яшардим. Абдулла акани ҳужрага бошлаб келдим.

Абдулла ака Марғилонда Абдуллахон Абдураҳмонов, Юсуфжон қизиқ каби кўпни кўрган, тарихни билган кишилар билан учрашиб суҳбатлашдилар. Хотирамда, бир гал мен Абдулла акани Юсуфжон қизиқнинг уйига бошлаб бордим. Унда бир оз ўтиришгач, учовлашиб марҳума шоира Увайсий (Увайса ёки Жаҳон отин) нинг уйига бордик. Абдулла ака шоиранинг яшаган уйлари, баъзи қолдиқ асарлари, қариндошлари билан танишдилар, сўзлашдилар. Айтишларича, Увайсий гўзал аёл бўлган, Нодирабегим билан саройда бирга турган, Нодирага шеърятда устозлик қилган экан...”.

Наби Юсуфийнинг “Абдулла ака Марғилонда Абдуллахон Абдураҳмонов, Юсуфжон қизиқ каби кўпни кўрган, тарихни билган кишилар билан учрашиб суҳбатлашдилар”, деган жумласида номи зикр қилинган Абдулла Абдураҳмонов жадидлардан бири бўлган Иброҳимхўжа Муҳаммадшоҳжоев (1886-1937) – Хожа Марғилонийнинг қайиноғаси эди ва у ҳар доим тарих борасидаги саволларига Иброҳимхўжадан жавоб толар эди. Чунки, Хожа Марғилоний хонадониде катта кутубхона бўлиб, ўз даврида бу кутубхона Марғилонга ташриф буюрган барча тарихчи ва адабиёт шинавандаларининг маърифат масканига айланган эди. Хусусан эсдаликларда Юсуфжон қизиқ Иброҳимхўжанинг ушбу кутубхонасида ўтказилган адабиёт кечаларини фаол иштирокчиси сифатида тилга олинади.

Маълумотларга кўра, Иброҳимхўжанинг отаси Муҳаммадшоҳ Саййид Мусоҳўжа ўғли (1862-1913) ва Абдулла Абдураҳмоновнинг отаси Абураҳмонхўжа Бузрукхўжа ўғли (1864-1913) ўз даврида Марғилон уездиде иккитадан пахта тозалаш заводиға эга бўлган сармоядорлар сифатида қайд этилган.

Ўзбекистоннинг хонлик, Россияга қарам бўлган даври ва собиқ советлар вақтида халққа хизмат қилган Юсуфжон қизиқ серқирра санъаткор бўлиб, созанда, қизиқчи, аскиячи, ҳикоячи, раққос, балетмейстерлик санъатларининг отахони сифатида санъаткорлар ўртасида катта обрўга эга бўлган. Ўлқанинг турли шаҳарларида ижод қилган актёрлар, ҳофиз ва созанда, аскиябозлар, дорбоз ва муаллақчилар турли вақтларда Марғилонга келиб Юсуф қизиқ мақтабининг таълимотини олар ёки имтиҳондан ўтар ва ўз фаолиятлариға фотиҳа олар эдилар. Уни санъаткорлар ва бошқа кишилар бежиз “Уста” деб аташмаган.

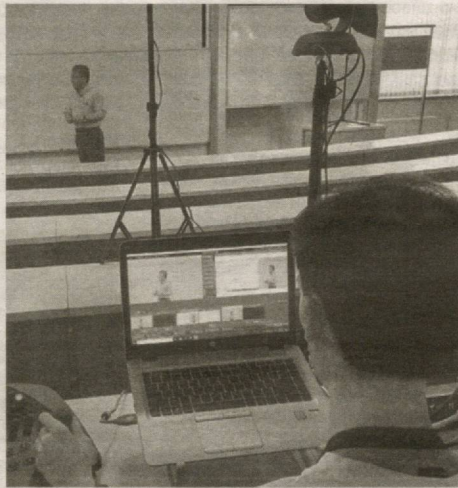
**Нодиржон
АБДУЛЛАҲАТОВ,
тарих фанлари номзоди**

ИНҲА УНИВЕРСИТЕТИ МАСОФАВИЙ ТАЪЛИМНИ ЙЎЛГА ҚЎЙДИ

Тошкент шаҳридаги ИНҲА университетиди талабалар учун TAS-IX зонасидаги видеомаърузаларни исталган вақтда ёзув шаклида томоша қилиш имкониятини берадиган янги платформа синовдан ўтказилди.

Университет мутахассислари қисқа вақт ичида масофадан таълим бериш платформасини – IUT-DES (IUT Distance Education System)ни ишлаб чиқди. Бундай тизим ўқитувчиларга масофадан туриб таълим бериш имкониятини беради: тайёрланган видеомаърузалар ва тақдиротларни талабалар ўзлари истаган қулай вақтда кўришлари мумкин бўлади.

– Платформани ишлаб чиқиш жараёнида биз вилоятларда истиқомат қилувчи талабаларда ҳар доим ҳам интернет тезлиги юқори эмаслигини ҳисобга олганмиз, – дейди университет Ахборот-компютинг маркази раҳбари Канат Сембиев. – Шу сабабли биз дарсларни онлайн олиб бориш маъқул эмас, деб қарор қилдик. Биз уларни видеоёзувлар шаклида юклай-

миз. Шунингдек, университет маълумот марказининг имкониятларидан фойдаланган ҳолда биз тизимни TAS-IX зонасига жойлаштирдик, унга кўплаб провайдерлар бер-

деомаърузаларни ёзиш учун махсус студия жиҳозланган. Утган ҳафта барча тест ишлари олиб борилди. 21 мартдан бошлаб университет ўқитувчилари веб-сайтга керакли таркибни юклай бошладилар. Шунингдек, мутахассислар тизимга худудлардан, хусусан, Қашқадарё ва Хоразм вилоятларидан кириш имкониятларини синоплаб кўрдилар. Ҳаммаси барқарор ишламоқда. Жараён давомида ўқитувчилар платформанинг ишланиши ҳам кузатиб борилади.

Эслаб ўтамиз, 17 мартдан бошлаб Тошкент шаҳридаги ИНҲА университетиди в.б. ректори Музаффар Жалоловнинг буйруғи билан 80 фоиз университет ходимлари масофадан туриб иш жараёнини бажаришмоқда ва айримлари меҳнат таътилига чиқарилган. Таъкидланишича, университет педагогларининг 30 фоизини ташкил этувчи хорижий ўқитувчи-профессорлар Ўзбекистонни тарк этмаган.

АКТ МАКТАВИ: ДАРSLAR ONLINE ЎЗЛАШТИРИЛАДИ

Жорий йилнинг 16 мартдан бошлаб Муҳаммад ал-Хоразмий номидаги ахборот технологияларига ихтисослашган мактаб ўқитувчилари биргаликда онлайн дарслар ишлаб чиқди. Ўқувчилар математика, информатика, физика, робототехника ва бошқа фанлардан мавзуларни ўзбек тилида онлайн ўзлаштириш имкониятига эга бўлдилар. Бундан ташқари, мактаб синф раҳбарлари билан биргаликда ҳар бир ўқувчи билан Google Education платформаси орқали индивидуал ёндашув йўлга қўйилган. Ўқитувчилар ўқувчилар билан ўзаро масофавий таълим олиб бормоқдалар. Бундай имконият ўқувчиларни қолиб кетган дарсларини ўзлаштириш ва ўз билимларини мустаҳкамлашда ёрдам беради.

АКТ мактаби матбуот хизмати

ИХТИРО

ЎН ОЛТИ ЁШЛИ ИХТИРОЧИ КОРОНАВИРУСНИ ЖИЛОВЛАМОҚЧИ

Бу чиройли йигитча бор-йўғи ўн олти ёшда. Навоий шаҳридаги 4-сонли давлат ихтисослаштирилган умумтаълим мактабининг 10-синф ўқувчиси Суҳроб Ҳайдаров. Юртбошимиз ишонган, юрағида ўти бор ёшлардан. Инглиз, рус ва корейс тилларини билади.

Суҳробжон аъло баҳоларга ўқиш билан бирга, чуқур назарий ва мустақил фикрловчи, янги ғоялар билан ишлай оладиган, ахборот технологиялар билимдон, ижодкор ўқувчи сифатида ҳам ўз ўрнини аллақачон топган.

IT-PARK хузуридаги IT CENTERда ментор-спикер вазифасини бажараётган Суҳробнинг энг эътирофга сазовор ютуқлари 2018 йилдан бошланди, десак муболага бўлмайди. Дастлаб 2018 йилда ёш олимлар клуби ҳамда ёшларнинг инновацион ғояларини қўллаб-қувватлаганлиги учун бир миллион сўмлик чекка эга бўлди. Шундан сўнг мунтазам республика ва халқаро миқёсдаги турли фестивал ва танловларда юзлаб давлатлар орасида ғолиб бўлиб, ўнлаб ютуқларни қўлга киритган ёш ижодкор 2019 йилнинг 8-10 ноябр кунлари Венгрия давлатининг Диор шаҳрида бўлиб ўтган WRO-2019 халқаро техник ишланмалар олимпиадасида иштирок этиб, Осие минтақасида фахрли 1-ўринни эгаллади ва Венгриядаги энг нуфузли университетда ўқиш имтиёзини қўлга киритди.

У турли дастурлар ижодкори ҳам.

Суҳробнинг шу кунларда кашф қилган янги дастури эса алоҳида эътиборга молик. Яъни, бугун бутун дунёни таҳликага солаётган коронавирусни аниқлайдиган, уни юқтиришнинг олдини олишга қаратилган дастур устиди ишляпти.

– Бу дастуриимизни “Анти COVID-19” деб номладик, – дейди Суҳроб ўз ихтироси ҳақида. – Бу вирусга қарши дегани. Ҳозир айфон тизими принципида ишляпти. Бунда телефонга ўрнатилган “Анти COVID-19” дастури сизни коронавирус билан оралиқдаги масофани сақлашга SMS орқали огоҳлантиради. Бунда коронавирусга чалинган бемор яқинлашганда, беш километр масофада телефонингизга хабар келади ва сиз эҳтиёт чораларини кўришингиз керак. Буни ҳозир андроид телефонларга ҳам татбиқ этиш устиди ишляпмиз.

Маруса ҲОСИЛОВА,
“Xabar”нинг Навоий
вилоятидаги мухбири

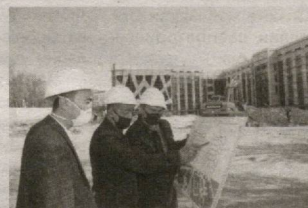
ЎЗБЕКИСТОНЛИК МУТАХАССИСЛАР КОРОНАВИРУСНИ АНИҚЛАШ ТИЗИМИНИ ИШЛАБ ЧИҚИШДИ

Мутахассислар ушбу ишланмани яратиш устиди изланишларни бундан бир ой олдин, вируснинг дунё бўйлаб тарқалиши авж олган ва Ўзбекистонда ҳам пайдо бўлиш хавфи ортиб бораётган бир пайтда бошлаган эди.

Бутун жараён учун 5-6 соат талаб этилишини инobatга олган ҳолда, айтиш мумкинки, бу тезкор таҳлил эмас, балки фақат ихтисослашган лабораторияларда ишлатилиши мумкин бўлган тўлиқ тест тизимидир.

Маҳаллий тест тизимини яратиш жараёнида Ўзбекистоннинг Вашингтондаги элчихонасининг қўмағини алоҳида қайд этиш зарур. Элчихона АҚШда ишлаб чиқарилган ижобий назорат намуналарини тезкор элказиб беришни ташкил қилди.

МАМЛАКАТИМИЗДА ҚИСҚА МУДДАТДА ЎНГА ЯҚИН ШИФОХОНА ҚУРИЛАДИ

Коронавирус инфекцияси тарқалишининг олдини олиш ва самарали даволаш чораларини кучайтириш мақсадида қисқа фурсатларда қатор шифохоналарни барпо этиш ишлари жадал бошлаб юборилди.

Давлатимиз раҳбарининг ташаббуси билан Тошкент вилояти Юқори Чирчиқ туманида карантин муассасасини бунёд этиш учун 55 гектар ер ажратилиб, жуда қисқа кунларда қуриб битказилиш чоралари кўрилмоқда.

Яна бир йирик муассаса Зангиота туманида бунёд этилмоқда. Шу кунларда ушбу тумандан ажратилган 27 гектар ер майдонида ўн минг ўринли шифохона қурилиши жадал давом этмоқда. Ушбу янги тиббиёт муассасаси ҳам яқин фурсатларда фойдаланишга топширилиши мўлжалланган.

Шунингдек, айни пайтда Андижон, Навоий ва Сурхондарё вилоятлариди ҳам коронавирус билан касалланганлар ва уларнинг карантини учун худди шундай муассасалар қурилмоқда.

12 | АЛОҚА ОЛАМИДА

ХАММА ЁРДАМГА!

АХБОРОТ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ КОМПАНИЯЛАРИ КОРОНАВИРУСГА ҚАРШИ

Дунёда COVID-19 кўланкаси кезиб юрган бир чоғда йирик технологик компаниялар ва уларнинг асосчилари бир четда қўл қовуштириб туришгани йўқ. IT-саноатининг етакчилари тиббиёт ходимлари ва коронавирустан жабр кўрганларга ўз ёрдамини таклиф этишмоқда.

Билл Гейтсдан 100 миллион доллар

Билл Гейтс хайрия ишлари билан янада фаолроқ шуғулланиш учун яқинда Microsoft директорлар кенгашидан кетганди. У ва рафиқаси Мелинда Гейтс ўз фондидан феврал ойида Хитойда коронавирусуга қарши курашиш учун 100 миллион доллар ажратди.

Маблағ касалларни аниқлаш, уларни изоляциялаш ва даволаш, хавфли ҳудудда жойлашган аҳолини химоя қилиш ҳамда вакцина, даволаш усуллари ва ташхислар йўналишини ривожлантиришга ёрдам беради. ХХР раиси Си Цзинпин ёрдам учун Гейтсга минтдорлик мактубини йўлади.

Amazon ишсизларни қўлламоқда

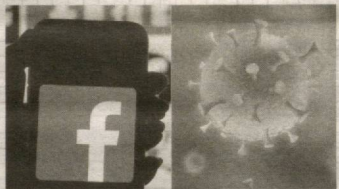
Amazon асосчиси ва раҳбари Жефф Безос компания 100 минг нафар янги ходимларни ишга ёллагани ҳақида илгари хабар бергандик. Коронавирус шароитида ишловчиларга соатбай тўланадиган иш ҳақи ҳам кўтарилган.

Безос ишсиз қолган ресторан ва бар ходимларини Amazonга ишга кириш учун ариза топширишга қақирди. "Умид қиламизки, ишдан бўшатишдан ходимлар ўз жойини топиб олгунча биз билан ишлаб туради", — дейди Безос.

Facebook ЖССТга ёрдам бермоқда

Facebook Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг коронавирусу ҳақидаги маълумотларини бепул жойлаштириб, тарғиб қиляпти. Шунингдек, компания вазият бўйича сўнги хабарларни WhatsApp орқали минтақаларга етказиб туриш йўлида турли давлатлар ҳукумати билан биргаликда ҳамкорликни йўлга қўйган.

Зиб туриш йўлида турли давлатлар ҳукумати билан биргаликда ҳамкорликни йўлга қўйган.

"Биз миллий соғлиқни сақлаш вазирлиги, шунингдек, ЖССТ, ЮНИСЕФ ва Касалликлар профилактикаси ва назорат қилиш маркази каби ташкилотлар билан коронавирусу ҳақида аниқ ҳамда тезкор маълумотларни тарқатишда ҳамкорликда ишлаяпмиз. Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотига коронавирусу ҳақида қанча керак бўлса, шунча эълонларни бепул тарқатишга ёрдам қиляпмиз", — дейди Цукерберг.

Ижтимоий тармоқда COVID-19 ҳақида жойлаштирилган ёлгон маълумотлар ва вазиятдан фойдаланиб ўз манфаати йўлида эълон бераётган компанияларнинг материаллари ўчириб ташланапти.

Appleдан миллионлаб тиббиёт ниқоблари ва маблағлар хайриyasi

Apple корпорацияси АҚШ ва Европадаги шифокорларга миллионлаб ниқобларни совға қилади, бутун дунё бўйлаб коронавирусу оқибатида касалланганларни даволашга эса 15 миллион доллар ажратади. Шунингдек, компания пандемия марказига айланган Италия учун каттагина хайрия жўнатади. Компания ўз ходимларига уйдан туриб ишлашга рухсат берган.

Кобларни совға қилади, бутун дунё бўйлаб коронавирусу оқибатида касалланганларни даволашга эса 15 миллион доллар ажратади. Шунингдек, компания пандемия марказига айланган Италия учун каттагина хайрия жўнатади. Компания ўз ходимларига уйдан туриб ишлашга рухсат берган.

Элон Маск сунъий нафас олдириш аппаратларини тарқатмоқда

Tesla раҳбари Элон Маск Хитойдан коронавирусу билан оғир касалланганларни даволашда керак бўладиган 1255 дона сунъий нафас олдириш аппаратини сотиб олди. Тиббиёт қурилмалари Калифорния расмийларига топширилган, улар аппаратларни маҳаллий шифоналарга тарқатади.

Калифорния губернатори Гэвин Нюсом Маскнинг ушбу ҳаракатини қаҳрамонлик деб атади. Элон Маск Twitterдаги ўз саҳифасида Хитойда ишлаб чиқарилган сунъий нафас олдириш аппаратлари Лос-Анжелесга олиб келинганини ёзиб қолдирди. Ушбу қурилмалардан ўткир пневмония ва коронавирусу билан касалланган инсонларнинг аҳоли оғирлашиб қолганида фойдаланилади.

Калифорния губернатори Гэвин Нюсом Маскнинг ушбу ҳаракатини қаҳрамонлик деб атади. Элон Маск Twitterдаги ўз саҳифасида Хитойда ишлаб чиқарилган сунъий нафас олдириш аппаратлари Лос-Анжелесга олиб келинганини ёзиб қолдирди. Ушбу қурилмалардан ўткир пневмония ва коронавирусу билан касалланган инсонларнинг аҳоли оғирлашиб қолганида фойдаланилади.

СУПЕРКОМПЮТЕРЛАР

КОРОНАВИРУСНИ ТАДҚИҚ ЭТИШ УЧУН 16ТА СУПЕРКОМПЮТЕР САФАРБАР ЭТИЛДИ

Технология компаниялари, давлат ташкилотлари ва университетлар консорциуми коронавирусуни ўрганаётган тадқиқотчилар учун умумий кучи 330 петафлопсга тенг суперкомпютерлардан фойдаланиш имкониятини тақдим этди.

Ушбу ташаббус аъзоларидан бири бўлган IBM корпорацияси бу ҳақда ўтган якшанба кuni маълум қилди. 16та суперкомпютер ресурсларидан фойдаланиш бўйича мурожа-

атларни онлайн портал орқали топшириш мумкин.

COVID-19 High Performance Computing Consortium деб номланган ушбу ташаббус Оқ уй томонидан ҳам маъқулланди, унда АҚШ энергетика вазирлигининг бешта тадқиқот маркази, хусусан, айни пайтда ишлаб турган суперкомпютерлар орасида энг кучлиси ҳисобланган Summit компютерлар тизими жойлашган Ок-ридж миллий лабораторияси ҳам қатнашмоқда.

Ташаббусга шунингдек Миллий илмий фонд (NSF), NASA аэрокосмик агентлиги, Массачусетс технология институти (MIT) ва ТОП-500 рейтингда 24-поғонада турган суперкомпютернинг оператори — Ренселлер политехника институти (Нью-Йорк штати) ҳам қўшилди. Хусусий сектор вакилларидан консорциумда IBM билан бир қаторда HPE, Amazon Web Services, Microsoft ва Google каби машҳур номларни учратиш мумкин.

Ўтган ҳафта AWS компанияси дастури доирасида 20 млн. доллар ажратилиб, коронавирусуни тез аниқлаш усуллари тақомиллаштириш устида изланаётган олимларга булутли инфратузилмадан бепул фойдаланиш имкониятини тақдим этиш ва уларни техник қўллаб-қувватлаш бошланган эди ва шундан сўнг COVID-19 High Performance Computing Consortium лойиҳаси ҳам дунёга келди.

ВИДЕОХОСТИНГ

YOUTUBE КОРОНАВИРУС ТУФАЙЛИ ВИДЕОЛАР СИФАТИНИ ПАСАЙТИРДИ

YouTube видеохизмати Европа иттифоқи мамлакатларида интернет юкини камайитириш учун сайтда эълон қилинадиган видеолар сифатини пасайтиришга қарор қилди.

Таъкидланишича, бу коронавирусу карантини туфайли YouTube фойдаланувчилари сонининг кескин ортиб кетгани билан боғлиқ.

Ички бозор масалалари бўйича Еврокомиссар Терри Бретон интернетга кириш билан боғлиқ муаммоларнинг олдини олиш учун YouTubeга эгалик қилувчи Alphabet компаниясидан видео сифатини пасайтиришни сўраган эди. Чунки видеоконтент интернетда катта трафикни эгаллайди.

Бретон Alphabet раҳбари Сундар Пичай ва YouTube раҳбари Сьюзен Войжицки билан суҳбатлашган. Шундан сўнг компания видеоларнинг сифати ёмонлашиши вақтинчалик чора эканлиги ҳақида баёнот берди.

Саҳифани С.ТЕМИРОВ тайёрлади.

Коронавирус! ЗАРБАДАН ЎЗИГА КЕЛИШИ УЧУН ЖАҲОН ИҚТИСОДИЁТИГА БИР НЕЧА ЙИЛ КЕРАК

Иқтисодий ҳамкорлик ва тараққиёт ташкилоти (OECD) Бош котиби Анхел Гуррианинг оғохлантиришича, дунёнинг коронавирус пандемияси келтирган зарарларидан қайта оёққа туриши учун бир неча йил талаб қилинади. Унинг айтишича, юқумли хасталикнинг жаҳон иқтисодиётига берган зарбаси аллақачон 2008 йилги глобал иқтисодий инқироз зараридан каттароқдир. Мамлакатлар қисқа фурсатда ўзини тиклаб олади, деган ҳаёл фақат “якши ният”дир, холос.

Глобал ўсиш 1,5 фоиз пасаяди

OECD дунё ҳукуматларига мурожаат қилиб, вирусни тезлик билан аниқлаш ва даволаш фурсатини ҳам тезлаштириш учун бюджет харажатларини кескин камайтиришга чақирган. Жаноб Гурриа фикрича, яқинда коронавируснинг жаҳон иқтисодиётига салбий таъсири оқибатида глобал ўсиш 1,5 фоиз пасаяди, деган башоратлар бугуннинг ўзига келиб “ҳаддан зиёд некбин” кўриниб қолди. Иш ўринларининг йўқотилиши ва касодга учраётган компанияларнинг сони номаълум бўлиб қолар экан, мамлакатлар бир неча йиллик иқтисодий таназзул билан юзма-юз келадилар, деган Анхел Гурриа. “Жаҳон миқёсидаги рецессия рўй бермаган тақдирда ҳам дунёнинг кўпгина иқтисодиётларида, жумладан, энг йирикларида ҳам ёки ўсиш бўлмади ёки салбий ўсиш рўй беради. Шунинг учун ҳам бу йил сиз фақат паст ўсишга эришасиз. Шу билан бирга, келажакда сиз узоқ вақтга чўзиладиган қайта оёққа туришга дуч келасиз”, – дея қўшимча қилган у.

Катта шок

Анхел Гурриа айтишича, коронавируснинг дунё бўйлаб тарқалиши юзга келтирган иқтисодий ноаниқлик аллақачон иқтисодиётлар 2001 йил 11 сентябрдаги портлашлар ёки 2008 йилда

ги молиявий инқироз пайтларидагидан ҳам каттароқ шокка тушганини аниқлатади. “Сабаби шуки, биз охир-оқибатда қанча одам ишидан айрилишини билмаймиз, билмаганимиз туфайли ҳам бу ишсизлик вазиятини ўнглашга қанча вақт кетишидан бехабармиз. Шунингдек, биз бугун жабр кўраётган юз минглаб кичик ва ўрта бизнеслар вазиятини ўнглашга қанча вақт кетишини ҳам билмаймиз”, – дейди жаноб Гурриа.

Дунё ҳукуматлари вирус тарқалиши мобайнида ишчилар ва бизнесларни қўллаб-қувватлаш мақсадида мисли кўрилмаган чораларга қўл урмоқдалар. Мисол учун, Британия ҳукумати коронавирус туфайли ишга чиқмаган ходимлар маошининг бир қисмини тўлашга ваъда берди.

Ташкилот раҳбари ҳукуматларни пандемия вақтида бюджетни тежаш қоидаларидан воз кечишга чақирган, барча имкониятларни инқирозни ҳал этишга чақирган. Аммо, шу билан бирга, у бюджет дефицити ва давлат қарзларининг ошиб кетиши қарздор мамлакатлар иқтисодий ўсишини бир-икки йилга сустлаштиришидан оғохлантирган.

Тезда оёққа туриб бўлмади

Анхел Гуррианинг айтишича, бир неча ҳафта олдин дунёнинг йирик иқтисодиётларидан таркиб топган G20 таш-

килоты сиёсатчилари иқтисодий оёққа туриш V ҳарфи кўринишида бўлади, дея умид қилишганди: иқтисодий фаолликнинг кескин қулаши ва бунинг ортидан яна кескин ўсиш ва қайта тикланиш. “Ҳатто ўшанда ҳам бу фақат якши ният эди, – дейди жаноб Гурриа. – Мен V кўринишидаги феномен ғоясига қўшилмайман... Биз ҳозирнинг ўзига V шакли бўлмаслигини кўриб турибмиз. Энг якши ҳолатда бу U шаклида бўлади, қайта тикланиш олдида “тубида узоқ қолиш”. Агар биз бугун тўғри қарор қабул қилсак, L кўринишидаги таназзул олдини оламиз”.

OECDга дунёдаги 36 мамлакат аъзо ҳисобланади, улар жаҳон иқтисодиётининг 80 фоизини ташкил этади.

Ташкилот коронавирус пандемиясига қарши қуйдагича курашишга чақирди: одамларни вирус тестидан ўтказишни бепул қилиш, врач ва ҳамшираларнинг асбоб ва жиҳозлар билан таъминотини яхшилаш, ишчи-ҳодимлар, шу жумладан, ўзини иш билан таъминлаганларга нақд пул ажратиш ва бизнес-

га солиқ таътилларини тақдим этиш.

Анхел Гурриа коронавирусга қарши курашни “Маршалл режаси”га таққослаган, ушбу режа Иккинчи жаҳон урушидан вайрон бўлган Европани қайта оёққа турғазига кўмаклашган эди.

ХВЖ прогнози салбий

Бу борада Халқаро валюта жамғармаси прогнози ҳам салбий. Глобал ялпи ички маҳсулот 2020 йилда пасайиши кутилмоқда, – деди ХВЖ раҳбари Кристалина Георгиева. “Аммо биз 2021 йилда тикланишни кутмоқдамиз”, – дейлади ХВЖнинг янги ҳисоботида.

– Коронавирус пандемиясидан инсонларнинг зарари жуда катта ва барча давлатлар одамларни ҳимоя қилиш ва иқтисодий зарарни чеклаш учун биргаликда ишлашлари керак, – деди Кристалина Георгиева. Унинг таъкидлашича, Covid-19нинг жаҳон иқтисодиётига таъсири жуда жиддий бўлади, аммо вирус қанча тез тўхтатилса, иқтисодиёт шунча тез тикланади.

Кобулдаги сикҳлар жамоасига ҳужум уюштирилди

Чоршанба кuni номаълум қуролли шахслар ва худкуш террорчилар Афғонистон пойтахтида 200 кишилик сикҳлар ибодатхонасига ҳужум қилди. Бу ҳақда Reuters агентлиги хабар бермоқда.

Афғон хавфсизлик кучлари бу худудни тўсиб қўйган ва ҳужум қилганлар билан курашиб, улардан иккитасини ўлдиришган, деди Ички ишлар вазириги матбуот котиби Ториқ Ариан журналистлар билан брифинг чоғида. “Кўпчилик кутқарилди, афсуски қурбонлар бор”, – деди у мудофаа кучлари тинч аҳолининг қурбон бўлишига йўл қўймаслик учун аста-секин ҳаракатланиб, худудни тўлиқ таъминлаш бироз вақт талаб этишини қўшимча қилган ҳолда.

Сикҳлар аввал ҳам Жанубий Осиёда исломий жангариларнинг ҳужум нишонига айланган. Толибон вакили Твиттердаги хабарига ҳужум учун жавобгарликни ўз зиммасига олди.

Парламентдаги миноритар Сикҳ жамоаси вакили Нарендер Сингх Холса ҳужум пайтида тўрт киши ўлдирилгани ва 200га яқин одам ибодатхона ичида қолиб кетгани ҳақида маълум қилди.

Москвада омбордан 120 мингта тиббий ниқоб ўғирлаб кетилди

Бу иш номаълум жиноятчилар томонидан қилингани айтилмоқда. Хабар қилинишича, ўғирлик ҳақида 43 ёшли тадбиркор хабар берган. У асли Иркутскдан бўлиб, ўғри тушган омборни ижарага олиб, сотувга тайёрланган тиббий ниқобларни сақлаб тургани айтилмоқда.

Тадбиркор бир миллион рубл миқдорига зарар кўрган. Айни вақтда полиция томонидан суриштирув ишлари олиб борилмоқда.

Аввалроқ фирибгарлар тиббий ниқоб ва антисептик учун олдиндан пул олган, аммо маҳсулотни етказиб бермагани хабар қилинган эди.

Жиноятчи ўз айбини тан олди

Янги Зеландиянинг Крайстчёрч шаҳридаги масжидларда теракт содир этишда айбланган австралиялик Брентон Таррант 51 кишини ўлдиришда айбига иқрооб бўлди. Бунгача у ўз айбини тан олишдан бош тортиб келаётганди.

New Zealand Herald нашри маълум қилишича, 29 ёшли Таррант Крайстчёрч суди йиғилишида видеоалоқа орқали шаҳардаги иккита масжидда содир этган отишмада 51 кишини ўлдирганликдаги ва 40га суиқасддаги айбини тан олган.

Айбланувчи 2019 йил 15 март кuni Крайстчёрчдаги Линвуд Масжид ва Ал-Нур масжидларига бостириб кириб, у ердаги одамларни ўққа тута бошлаган. Бунинг оқибатида 51 киши ҳалок бўлган, 50га яқин одам яраланган. Таррант масжидлардан бирига ҳужумни видеога олиб, уни Facebookда жонли тарзда трансляция қилган. У ҳужумни содир этишдан олдин ижтимоий тармоқларда миллатчилик руҳидаги манифест эълон қилиб, унда мусулмон давлатлардан Европада ва бошқа инглиз-забон давлатларга миграцияга қарши

эканини баён қилган.

Отишмадан кейин полиция терактлар содир этилган масжидларда бир нечта қўлбола портловчи қурилмаларни аниқлаб, уларни зарарсизлантирган.

Янги Зеландия бош вазири Жасинда Ардерн ҳужумларни теракт деб атаган.

2019 йил майида Таррантга террорчилик айблови илгари сурилган. Дастлаб у ўз айбини тан олишдан бош тортиб келган. Унинг иши буйича суд жараёни 4 майда бошланиши режалаштирилган.

Октав Мирбо 1848 йилнинг 16 февралда Франциянинг Калвадос департаментда шифокор оиласида туғилган. 1859 йилдан 1863 йилгача Франциск-Ксавердаги иезуит коллежида тахсил олган. 1870-1871 йиллардаги Франция-Пруссия уруши даврида у миллий гвардияга қўшилади. Журналист сифатида ном қозонгач, адабий-сиёсий мавзуларда мақолалар ёза бошлади. Мирбо оташин нотик бўлиб, қалами жуда ўткир эди ва у намоишчиларга ҳар доим жиддий ҳамроҳлик қилган. 1886 йилда унинг бир йўла иккита китоби нашр этилди: "Кулбамдан қисқа ҳикоялар" тўплами ва "Голгоф" автобиографик романи.

У машҳур француз ёзувчиси, публицист ва сиёсий арбоб Эмиль Золя билан биргаликда ўша пайтда Европада "Дрейфус иши" номи билан катта шовшувга сабаб бўлган подполковник Алфред Дрейфусни ҳимоя қилди: 1898-1899 йиллардаги намоишларда оташин нутқлар сузлади. Намойишлар бостирилганидан бир йил ўтиб, Мирбонинг "Хизматчининг кундалиги" номи янги романи чоп этилди. 1903 йили ёзувчининг энг машҳур пьесаларидан бири асосида иктомий танқид ва кучли сатҳа ҳаракатлари билан ажралиб турувчи "Пулнинг кучи" драмиси сахналаштирилди.

Мирбо 1917 йил 16 февралда Парижда, Биринчи жаҳон уруши авжига вафот этди. Лев Толстой адибга шундай таъриф берган эди: "Октав Мирбо замонавий француз ёзувчиларининг энг буюғи бўлиб, ушбу юз йилликдаги Франция руҳини жуда яхши ифодалаб берган".

ҚОТИЛ

(Ҳикоя)

...Мотто қуйидагича кўрсатма берди: "Судья жаноблари, сиз бу одамларни, яқин "дўст"ларим ва "илтифотли" биродарларимни эшитдингиз... Улар мени аяб ўтиришмади: шундай бўлиши ҳам керак эди... Сизга мени қотил ва ўғри деган Маге, қийшиқ Магенинг ўзи бултур Гравуар ўрмони сўқмоғида бландэлик қоровулни ўлдирган... Ёлғон, дея кўрма, иллонинг ёғини ялаган, ўшанда ёнингда эдим... Ҳозиргина сизга ёлғон кўрсатмалар берган буқри Леже ярим йил бурун Понтильондаги черковни тунаган... У, у бундан бўйин товлайдиган даражада густох эмас... Ахир, бу ишни биз биргаликда амалга оширганмиз-ку... Нима, ёлғонми, Леже?... Жаноб судья, деҳқон Жакинони кечкурун Фейедаги ярмаркадан қайтаётганда ким бўғиб ўлдирганини биласизми?... Бунинг ортидан сиз кўплаб бегуноҳ одамларни зиндонга ташладингиз ва нуқул сўроқ-савол қилдингиз... Аслида бу Сорел, менинг калламини сапчадай узишни айтиб, талаб қилаётган Сорелнинг иши... Ҳа, нима? Бунга эътироз билдир-массан-а, шерик? Кўриб турганингиздек миқ этолмайди, чунки ўшанда у чолни бўгаётган бир аснода мен бечоранинг чўнтақларини титқилаётгандим. Ҳм... Ҳм... Бу сизни ҳайратга соляптими? Бир разм солинг-а буларга!

Жаноб судья, тилимдан учиб чиқаётган ҳар бир сўзим чин ҳақиқат... Сизни ишонтириб айтаманки, биз булэ-бланшликлар шунақамиз... Буни тушунса бўлади, негаки қишлоқнинг икки лье! атрофида экин-тикин қиладиган ер йўқ – бир томонда супургиулару харсангтошлар, бошқа томони нуқул қум ва тош... Томорқаларимизда ҳатто карам ҳам кўкармайди... Бу ерларга лъанат теккан... Хўш, қандай қилиб кун кўриш мумкин?... Хайрия кўмитасига мурожаат қилиш керакми? Улар ҳеч вақо улашмайди, беришса ҳам фақат бойларга беришади... Ўрмон яқин бўлгандан кейин браконерлик қилишдан ўзга чора йўқ... Гоҳида бу ҳам фойда бермайди, ўлик мавсумни-ку айтмаса ҳам бўлади... Ўрмон қоровулининг қўлига тушиб қолсангми, тамом, қамоқда чирийсан. Турма-ку, баҳарнав, у ерда ҳар ҳолда овқат-повқат беришади... Мен сиздан сўрайман, жаноб судья, бизнинг ўрнимизда сиз нима қилган бўлардингиз?... Четда чиқиб ишлашми? Э, йўқ, булэ-бланшлик эканимизни билишлари заҳоти худди биз дўзахдан чиққандай паншаха билан ҳайдашади... Демак, ноилож ўғирлик қилишга мажбурмиз,

чунки бўш қоп тик турмайди!.. Айтаверсам, гап кўп...

Энди гапнинг индаллосига ўтсам.

Роппа-роса бир йил аввал уйландим. Биринчи ойдаёқ хотиним оғироёқ бўлди. Ўйга ботдим. Узинг рўзгор тебратолмаганиндан кейин болани боқиш ҳақида ўйлаш – бориб турган аҳмоқлик. "Бир бало қилиб йўқотиш керак", – дедим аёлимга. Ёнимизда бунақа ишларнинг ҳадисини олган бир кампир бор эди... Учта куён эвазига хотинимга қандайдир ўт олиб келиб, қуқунидан дамлама тайёрлаб берди... Аммо ҳеч қандай нафи бўлмади... Йигирма мартача синаб кўрдик ўзиям. Кампир бизга: "Хавотирланманглар, бола ўлиб бўлган, мени айтди дерсиз, ўлик туғилади", – деди. Қари қузғун фолчи деган ном чиқарганди, шу боис кўнглимни тинчитиб: "Ўлик туғилса, айни муддао", – деб ўйладим. Бироқ ўша баттол кампир бизни лақиллатган экан.

Бир сафар ойдин кечада буғу отдим... Буғуни елкамга ортмоқлаб уйга қайтардим, оғзим таноибимда, чунки бундай ризқ ҳар доим ҳам насиб этавермайди... Ўшанда тунги соат учлар атрофида эди, чамамда... Уйнинг чироғи ёниқ экан. Ҳайрон бўлиб, эшикни тақиллатдим, йўқлигимда хотиним доим ичкаридан эшикка бирон нима тираб кўярди... Очмади... Каттиқроқ тақиллатдим... Шунда заиф ингрқоки, кейин қадам товушларини эшитдим — кимдир зўрга оёғини судраб босапти... Нимани кўрдим денг?... Хотиним мурдадек оқариб, қонга беланганди!.. Аввалига уни ўлдиришмоқчи бўлган, деган хаёлга бордим... Аммо хотиним: "Жим, кўрмаяпсизми, кўзим ёриди", – деди. Жин урсин, эртами-кечми шундай бўлиши тайин эди... Лекин ўша дақиқаларда ақлимни йўқотдим... Буғуни бир чеккага ташладим-да, милтиқни илгакка илдим ва хотинимдан: "Бола ўлик туғилгандир?" – деб сўрадим... "Э, қанийди шундай бўлса!.. Бориб, қаранг", – деди у. Тўшақда латта-путтага ўралган бир нима типирчиларди... Хотиним менга, мен хотинимга қарадим. Беш дақиқача оғзимизга талқон солиб туравердик... Лекин нимадир қилиш керак эди.

– Бақирдингми? – деб сўрадим хотинимдан.

– Йўқ!

– Уй атрофида битта-яримта изғиб юрганини эшитмадингми?

– Йўқ, эшитмадим!

– Нега чироқни ёқиб қўйдинг?

– Чироқни эшикни тақиллатишингиздан икки дақиқа олдин ёқдим.

– Яхши.

Сўнгра чақалоқни икки оёғидан ушладим-да, балиқни ҳушсизлантирган-даки каби боши билан полга урдим... Кейин уни ов халтамга солиб, қўлимга милтиқни олдим... Хоҳ ишонинг, хоҳ ишонманг, жаноб судья, лекин чақалоқнинг қиз ё ўғил эканини билмайман...

Харсангтошдаги фавворага бордим... Тошлар орасида қўққайиб турган супургиулни ҳисобга олмаганда, теварак-атрофда ҳеч зог йўқ... Демак, юрак ҳовучлашга ҳожат йўқ... Митти жасадни тош қонига иргитдим, билрасдан кейин пастдан "дўп" этган товуш эшитилди... Тепаликлар ортида кун ёришиб келарди...

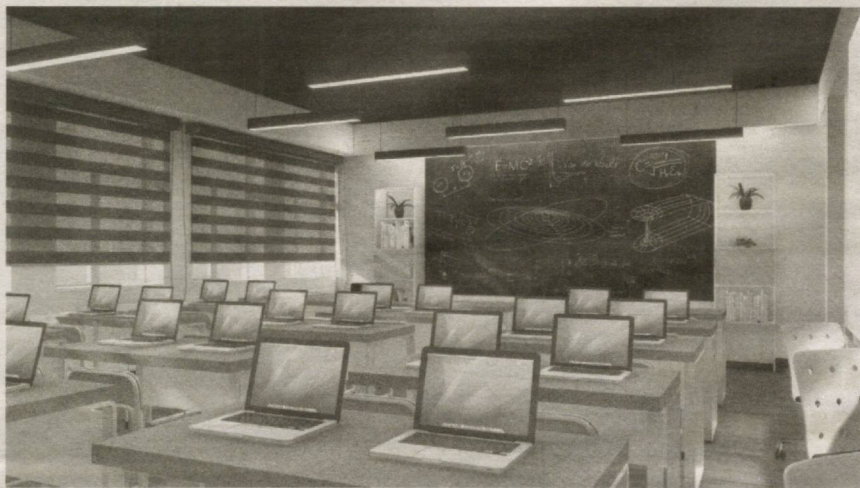
Ортимга қайтаётиб буталар орасида одамнингми, бўринингми қорасини кўргандай бўлдим. Гира-ширада кўзим яхши илғамади – ҳалиги қора писиб келди-да, ерга қапишиб ётиб олди... "Ҳой, – деб бақирдим, – агар одам бўлсанг, тур ўрнингдан, йўқса, отаман". "Сенмидинг, Мотто", – деди-да бояги қора, ўрнидан турди. "Ҳа, менман, Маге. Ҳар нарсага бурчини суқадиганлар учун милтигимда сочма ўқ аталган"... Шартта нишонга олдим, аммо нега ўқ узмаганимни ўзим ҳам билмайман... бекор қилибман... Эртасига Маге маҳкамага борибди...

Энди, жаноб судья, менга қулоқ беринг... Булэ-Бланш қишлоғида ўттизта қозон қайнайди, бу ўттиз нафар эркак ҳамда ўттиз нафар аёл дегани... Мана шу оилаларда нечта тирик бола борлигини биласизми?... Атиги уч нафар, холос... Бошқаларини-чи? Бўғиб, осиб ўлдирилган, кўмилганларни, умуман, бу дунёдан жуда эрта кўз юмганларини-чи?... Санаб кўрганмисиз?... Бориб, пастак ўсган қайинлар, ингичка танали қарағайлар сояси тағидаги ерни қавлаб кўринг, шахтани бир кўздан кечиринг, тошлар тағига бир қаранг – у ерларда янги туғилган чақалоқларнинг суюқлари қабристондаги мурдаларниқидан-да бисёр... Хонадонларга бирма-бир кириб, эркагу чоллардан сўранг-чи, аёллари туққан гўдақларни нима қилишибдийкин? Магедан, Лежедан, Сорелдан, ҳаммадан сўранг!.. Хўш, Маге... кўрдингми, буғуларгина уларни отишганда бўрайди..."

Рус тилидан
Саиджолт Саидмуродов
таржимаси

ПРОФЕССИОНАЛ ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИ ҚАНДАЙ БЎЛИШИ КЕРАК?

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Мурожаатномасида профессионал таълим тизимини янада ривожлантириш, уни янги bosқичга олиб чиқиш ва жаҳон талаблари андозаларига мос келадиган кичик мутахассисларни тайёрлашдек масъул вазифа турганлиги кўрсатиб ўтилди. Мурожаатнома профессионал таълим тизимидаги раҳбар кадрлар ва педагоглари энди ўз устларида тинмай ишлашлари, таълим жараёнига инновацион гояларни қатъийлик билан киритиш ва қўллашга ундайди.

Профессионал таълим тизимида олиб борилган чуқур таҳлиллар шуни кўрсатмоқдаки, профессионал таълим муассасалари (ПТМ) раҳбар кадрлари ва педагоглари инновацион салоҳияти ҳамда уларнинг АКТ саводхонлиги, ПТМларнинг моддий-техник базаси ҳамон ҳозирги замон талабларига жавоб бермайди ва етарли даражада эмас. Бундай марказларда таълим жараёнини ташкил этишда тубдан ўзгартириш киритиш заруриятини ҳам назарий, ҳам амалий нуқтаи назардан тадқиқ қилиш лозим. Таълим тизимига қатъият билан инновацион таълим технологияларини, ҳусусан, блок-модулли ўқитиш таълим йўналиши жорий этиш, таълим сифатини илгор объектив баҳолаш тизими ҳисобланган кредит-модулли тизим татбиқ этилса, шундагина битирувчи ёшларимиз нафақат мамлакатимиз,

ҳаттоки хорижий давлат меҳнат бозорига ҳам ўзининг муносиб ўрнини топа олиши мумкин. Равшанки, бундай вазифани муваффақиятли тарзда бажариш учун профессионал таълим муассасалари раҳбар кадрлари ва педагоглари жамоаси стратегик режани ишлаб чиқишлари ва уни белгиланган мuddатларда бажаришлари лозим.

Тошкент радиотехника ва автоматика касб-ҳунар коллежиди ана шундай талаб ва вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида тизимли ишлар йўлга қўйилган. Коллеж жамоаси 2019 йилдан бошлаб шу кунга қадар муассаса инфратузилмасини реконструкция қилиш режаси асосида иккита аудиторияни "Ақли аудитория" талабларига мос равишда жиҳозламоқда. Мутахассислик фанларини ўқитишда виртуал лабораторияни жиҳозлаш лойиҳаси ишлаб чиқилди. Аудиторияларни бундай тарзда

жиҳозланиши таълим жараёни тубдан ўзгартириш имконини беради ва Электрон-таълимни профессионал таълим тизимида кенг қўлланилишига йўл очиб беради. Мутахассислик фанлари ўқитувчилари ва амалиёт усталарининг АКТ саводхонлигини ва уларнинг касбий компетенцияларини юксалтириш масалалари юзасидан чора-тадбирлар коллеж педагогик кенгашида кўриб чиқилди ва кафедра, бўлим бошлиқларига тегишли топшириқлар берилди ҳамда ўз ечимини кураётган муаммолар аниқланди.

Коллеж Педагогик инновациялар, профессионал таълим бошқаруви ҳамда педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш институти (ПИПТБПҚТУМОИ)нинг "Инновацион таълим технологиялари" кафедраси билан ижодий ҳамкорликни йўлга қўйган. Бундай ҳамкорликдан ҳам институт, ҳам коллеж ютмоқда. Агар профессионал таълим муассасаси ўқув-услубий мажмуалар мазмунини бойитиш, педагоглари салоҳиятини юксалтиришда институтга таянса, институт, ўз навбатида, коллежларда реал инновацион таълим технологияларини таълим жараёнига татбиқ этиш, таълим жараёнига модернизациялаш ҳамда инновацион таълим технологияларини амалиётда қўллаш усуллари ва методларини тажрибадан ўтказиш, хулосалар чиқариш ва зарур ҳолларда тузатишлар киритиш имконига эга бўлди. Энг муҳими, бундай тажриба бошқа профессионал таълим муассасаларига тавсиялар ишлаб чиқишга асос бўлади. Ундан ташқари, институт педагоглари таянч экспериментал базада профессионал

таълим тизимида бўлаётган ижобий ўзгаришларни амалиётда конкрет профессионал таълим муассасасида жорий этиш имконига эга бўлдилар.

Юқорида қайд этилган муаммолар ўз ечимини топса қуйидаги натижаларга эришиш мумкин:

- **Ўқув-услубий мажмуалар мазмунини янгиланади;**
- **Педагоглар АКТ саводхонлиги юксалади;**
- **Ўқувчиларнинг билим, кўникма, малакалари (БКМ) замонавий фан-технологиялари ютуқлари билан интеграциялашуви таъминланади;**
- **Ўқувчилар БКМларини баҳолашда кредит-модулли тизим қўлланилади;**
- **Электрон-таълим жараёнини татбиқ этиш имкони туғилади.**

Шуни алоҳида қайд этиш жоизки, Тошкент шаҳар таълим бошқармасининг кўрсатмалари ва, айниқсан, иш берувчи сифатида "Артел" компаниясининг ҳар тарафлама кўрсатётган ҳомийлиги бекиёсдир. Албатта, келгусида бундай уч томонлама (Педагогик инновациялар, профессионал таълим бошқаруви ҳамда педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш институти, "Артел" компанияси, Тошкент радиотехника ва автоматика касб-ҳунар коллежи) ҳамкорлик ўз мевасини бера бошлайди, бу эса Президентимиз Мурожаатнома талабларига ҳамоҳанг бўлади.

М.ШОРАХИМОВ,
ПИПТБПҚТУМОИ "Инновацион таълим технологиялари" кафедраси мудири,
Н.ХОДЖАЕВ,
мазкур кафедра доценти,
С.РАЗЗАҚОВА,
Тошкент радиотехника ва автоматика касб-ҳунар коллежининг ишлаб чиқариш таълими бўйича директор ўринбосари

ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон Республикаси ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги маълум қилади

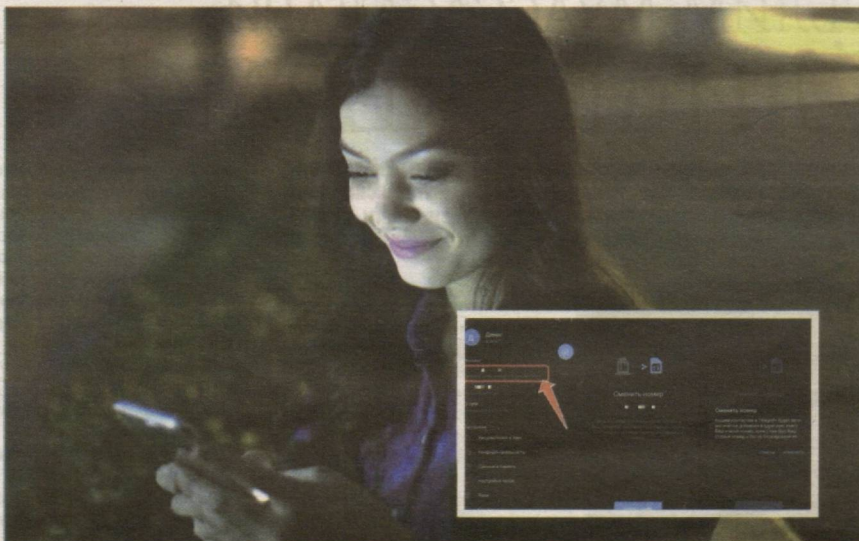

Бўйича фаолияти учун 2019 йил 26 февралда берилган АА серияли 0006810 рақамли лицензиянинг амал қилиши унинг аризасига асосан 2020 йил 24 мартдан тугатилди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маъкамасининг 2000 йил 22 ноябрдаги 458-сонли қарори билан тасдиқланган Телекоммуникациялар соҳасидаги фаолиятни лицензиялаш тўғрисида низомнинг 49-бандига мувофиқ "NARVIN STROY INVEST" масъулияти чекланган жамиятига (Тошкент вилояти) кўчма радиотелефон (уяли) алоқа тармоқларини қуриш

Ўзбекистон Республикаси ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлигининг 2019 йил 24 декабрдаги 466-ф-сонли фармойишига асосан "Алоқа ва ахборотлаштириш соҳаси тарихи ва мероси" жамоат фонди ҳисобрақамига 2020 йил 19 мартда "Ўзбекистон почтаси" акциядорлик жамияти томонидан 10 000,0 минг сўм, 20 мартда "UZDIGITAL TV" МЧЖ томонидан 20 000,0 минг сўм ҳамда "Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini rivojlantirish jamg'armasi" томонидан 150 000,0 минг сўм ҳомийлик пули келиб тушди. Мазкур маблағ "Алоқа ва ахборотлаштириш соҳаси тарихи ва мероси" жамоат фонди ҳамда Алоқа тарихи музейининг 2020 йил учун тасдиқланган смета харажатларига йўналтирилади.

Telegram, WhatsApp va Viber:

ПРОФИЛЛАРИМИЗНИ ЯНГИ ТЕЛЕФОН РАҚАМИМИЗГА ҚАНДАЙ ЎТКАЗАМИЗ?

Телефон рақамингиз — сизнинг мессенжерлардаги логин ва паролингиздир; усиз ўз аккаунтингизга кира олмайсиз ва контактлар ҳамда ёзишмаларингизни тиклай олмайсиз. Шу боисдан, янги телефон рақами олганингизда, мессенжерларда аввалги рақамингизга очилган профилнингизни янгисига ўтказиб қўйиш керак.

Бунда бир нарсани эътиборга олиш керак: агарда янги олган рақамингизни олдин кимдир ишлатган ва унга мессенжерда аккаунт очган бўлса, энди сиз бошқа профилни бу рақамга кўчириб ўтказа олмайсиз. Лекин аслида бу сизнинг муаммоингиз эмас, балки ўша — янги рақамингизга очилган эски аккаунтни ишлатаётган юзернинг муаммосидир. Чунки рақам энди сизнинг номингизда, унга боғланган аккаунтни ўчириб юборсангиз, олдинги эгаси ўз профилдан ажраллади, сиз эса бу рақамга боғланган

янги аккаунт очишингиз ёки бошқа рақамингиздаги профилнингизни шунга кўчириб ўтказишингиз мумкин.

Бундан ташқари, WhatsApp мессенжерда битта чеклов мавжуд — профилнингиздаги телефон рақамини бир ойда икки мартадан ошиқ алмаштира олмайсиз.

Шундай қилиб, оммабоп учта мессенжердаги профилни бошқа телефон рақамига кўчириб ўтказиш усулини кўриб чиқамиз. Бунда янги SIM-картани айти шу телефон аппаратида қўйиш ҳам шартмас, бошқа телефонда турган бўлсаям, ишлаб турган бўлса бас. Чунки мессенжердаги профилни унга боғлаш жараёнида шу рақамга SMS-код келади ва тасдиқлаш учун уни киритишингиз керак бўлади.

Telegram профилни бошқа рақамга ўтказиш

Илованинг юқори чап бурчагидаги учта чизиқча шаклидаги тугмачани босиб (ёки экранни чап чеккасида ўнга силаб) менюни чақирасиз, рўйхатнинг охиридаги “Настройка” бандини танлайсиз. Шу ерда телефон рақамингиз усти-

га босиб, “Сменить номер” тугмачасини босасиз. Огоҳлантирув ёзуви чиқади, “Изменить” ни босиб тасдиқлайсиз ва янги телефон рақамингизни киритасиз. Ўша рақамга SMS-код келади, уни тегишли майдончага киритасиз.

Агарда профилнингизда икки босқичли аутентификациядан фойдаланётган бўлсангиз, уни қайтадан ўрнатишингиз керак.

Рақамингизни алмаштиргач, WhatsApp аккаунтингизга қайтадан киришга ҳамда агар зарур бўлса, икки босқичли аутентификацияни қайтадан ўрнатишга тўғри келади.

Viber профилни бошқа рақамга ўтказиш

Ушбу мессенжер бош экрандаги “Ещё” тугмачасига босиб, “Настройки” > “Учетная запись” > “Изменить номер телефона” деган жойигача борасиз. Кейин тегишли майдончага янги телефон рақамингизни ёзасиз ва унга келган SMS-кодни керакли майдончага киритасиз.

Айтиш керакки, юқоридagi йўриқнома Android-смартфонлар учун ҳам, iOS тизими курилмалар учун ҳам бирдек амал қилади.

ҚУВОНЧ ШИРИНЛИКЛАРИ

Эзотерик шоколаднинг инсон ҳаётига таъсири маълум қилинди

Эзотерик (эзотеризм — мистик таълимотлардаги одамлар учун номаълум бўлган билимлар мажмуаси) мутахассис ширинликлар танани салбий энергиядан тозалаш қобилиятига эга эканлигини таъкидлашмоқда.

Ҳар бир инсон ҳаётида камида бир марта бирор ширинликни татиб кўрган, аммо ҳар бир кишининг унга муносабати турличадир. Баъзилар учун шоколадсиз ўтган бир кун жазодек туюлса, бошқалар эса чойдаги бир қошиқ шаркарга ҳам тоқат қилишолмайди.

Шоколаднинг инсон ҳаётидаги аҳамиятини ўрганган мутахассиснинг таъкидича, қадим замонларда шоколад фақат бадавлат одамлар учун тансиқ ширинлик ҳисобланган, чунки ҳар ким ҳам уни сотиб олишга қодир эмасди. Шу боис, бу ширинлик устида кўплаб махфий режалар амалга оширилди, у сехрли таъсирларга эга бўлди ва энг кучли севги ва ҳурмат рамзи сифатида бошқаларга совға қилинди.

Қора шоколад соғлиқ учун нафақат фойдали хусусиятларга эга, балки инсон танаси ва онгини салбий энергиядан поклаши мумкин. Бу унинг аввал нордонликни, сўнгра ширинликни келтириб чиқарувчи таъми билан боғлиқ. Нордонлик билан омухталанган ширинликнинг “очирилиши”дан сўнгра салбий қувватлар дарҳол чекинади. Табиий элементларга бойлиги сабабли бу шоколад зарарли ҳисобланмайди, айниқса, кўп ширинлик мумкин бўлмаганлар ҳамда калория истаганлар учун.

Сутли шоколад танани ижобий қувватлантиришга имкон беради. Ширинлик ва сут шаклидаги табиий қўшимчалар туфайли мия эндорфинлардан халос бўлади, кайфият яхшиланади, умумий соғлиқ ва фикрлаш тартибига келади. Эзотерик стрессли вазиятларда ёки нимадандир қайгули даврда сутли шоколад истеъмолини тавсия қилади.

Оқ шоколад тинчлантирувчи хусусиятга эга. Илгари бу ширинлик камёб бўлган, ундан ижобий фикрлаш билан ишлашни ўрганишга ёрдам бериш ва баъзан қарама-қарши жинслар эътиборини жалб қилиш учун фойдаланилган. Мутахассис оқ шоколаднинг бу каби ноёблиги бугунги кунда ҳам сақланиб қолганини истисно қилмайди.

У.Йўлдошев тайёрлади

Xabar

МУАССИС:

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АХБОРОТ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ ВА КОММУНИКАЦИЯЛАРНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ВАЗИРЛИГИ

Бош муҳаррир
Абдуғани АБДУРАҲМОНОВ

Газета Ўзбекистон матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 0016 рақами билан 2013 йил 23 июлда рўйхатга олинган.

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Шухрат СОДИҚОВ (Ҳайъат раиси), Назиржон ҲАСАНОВ,
Коммуна ИРИСБЕКОВА, Тўлқин ТЕШАБОВЕВ,
Лутфилло ТУРСУНОВ (Бош муҳаррир ўринбосари),
Усмоножон ЙЎЛДОШЕВ (масъул котиб).

Таҳририятта келган қўлёзма ва суратлар эгаларига қайтарилмайди. Муаллифларнинг фикрлари таҳририят фикридан фарқланishi мумкин. Нашримиздан кўчириб босилганда “Xabar”дан олинганлиги кўрсатилиши шарт.

Газетани тайёрлашда интернет материалларидан ҳам фойдаланилади. Баҳоси келишилган нархда.

Газета ҳафтанинг жума кунини чиқади

“Шарқ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди.
Манзил: Тошкент шаҳри, “Буёқ Турон” кўчаси, 41-уй.

G-357 сонли буюртма. Офсет усулида босилди. Қоғоз бичими А-3, ҳажми 4 босма табоқ. Алада: 4815 нусха.

МАНЗИЛИМИЗ:

100000, Тошкент шаҳри, Амир Темур 1-тор кўчаси, 2-уй (мўжал: Олой бозори).
Телефонлар: 71-234-18-59, 71-234-18-31,
факс: 71-234-17-91. E-mail: info@xabar.uz

Обуна индекси — 228.

Газета таҳририят компютер базасида терилди ва саҳифаланди.
Дизайнер: Аслиддин БҲРИЕВ.
Навбатчи: Аслиддин БҲРИЕВ.

ISSN 2010-6424

ISSN 2010-6424

Босишга топширилди — 23.00.
Босишга топширилиш вақти — 24.00.

Вилоят муҳбирлари:

Анжидонда 226-47-80 Бухорода (99)854-7305 Жиззахда (94) 199-95-64 Наманганда (91) 353-71-25 Навоийда 225-91-10 Нукусда 554-35-45 Самарқандда (91)557-84-44 Термизда (91)235-88-68 Тошкентда 234-18-59 Урганча (97) 211-65-05 Фарғонада 244-18-05 Қаршида (93)931-08-99